ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 25ον — ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1911 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1009

Ο ΑΙΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἦτο ἑπόμενον τὸν αἰῶνα τῆς γυναικὸς νὰ συνεχίσῃ ὁ αἰὼν τῶν παιδιῶν. Πρὶν ἀναπτυχθοῦν καὶ μορφωθοῦν καὶ ἀνέλθουν εἰς ἀνώτατα ἀξιώματα αἱ γυναῖκες, τὰ παιδιὰ ἔμεναν παραμελημένα κάπως ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην.

Εἶχαν βεβαίως μελετηθῆ καὶ ψυχολογηθῆ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς παιδαγωγοὺς τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ κατὰ τρόπον, ὥστε ἡ ἀνατροφή των νὰ εἶναι δύσκολος, αὐθαίρετος, συχνὰ καταστρεπτικὴ διὰ τὸ μέλλον των καὶ διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ φυσικὴ ἄφνης ὑπερκόπωσις τοῦ παιδιοῦ πρὸς ἀπόκτησιν γνώσεων, πολλάκις ἀνωφελῶν, ἡ ἀμέλεια διὰ τοὺς ὑγιεινοὺς ὅρους τῆς ζωῆς των, ἡ μονομερὴς ἐν γένει πνευματικὴ του μόρφωσις εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πρόωρον ἐξάντλησιν, τὴν στρέβλωσιν τοῦ χαρακτῆρος, τὸν παιδικὸν ἐκφυλισμόν.

Αἱ γυναῖκες, αἱ φυσικώτεραι σύντροφοι τῶν παιδιῶν, ἦτο ἑπόμενον νὰ στραφοῦν προσεκτικώτεραι πρὸς αὐτὰ νὰ τὰ ψυχολογήσουν ὡς μητέρες καὶ νὰ ζητήσουν τὴν συνεργασίαν τῆς παιδολογικῆς ἐπιστήμης, εἰς τὴν ὁποίαν αὐταὶ αἱ ἴδιαι ἐπεδόθησαν εἰδικώτερα.

Ἰδοὺ πῶς ἡ ἰατρικὴ ἔγεινε καὶ παιδαγωγική, πῶς συνεισέφερε τὰ φῶτα καὶ τὴν συνεργασίαν της, πῶς συνεδέθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσι ἔτη οἱ ἰατροὶ μὲ τοὺς παιδαγωγούς, καὶ ἔθεσαν μαζὴ τὰς βάσεις μιᾶς νέας ἐπιστήμης, τῆς παιδολογίας.

Οἱ παιδολόγοι εἰργάσθησαν καὶ ἐργάζονται ἀκούραστοι καὶ τὸ παιδί, διὰ τὸ ὁποῖον μόνον οἱ σοφοὶ κατεγίνοντο ἕως τώρα παρακολουθεῖται ἀπὸ ἔμβρυον ἀκόμη εἰς τὴν φυσικήν του διάπλασιν καὶ τὴν ἁρμονικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων του τῶν δυνάμεων μέχρι τῆς τελείας του ἐνηλικιώσεως.

Τὸ πόρισμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν τῶν παιδολόγων καὶ αἱ ἐπὶ τῶν ποικίλων θεμάτων τῆς παιδολογίας μελέται των, συζητοῦνται εἰς συνέδρια διεθνῆ, τὰ ὁποῖα συγκαλοῦνται συχνὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Τρία κατὰ σειρὰν τώρα ἔτη τὰ παιδολογικὰ συνέδρια διαδέχονται τὸ ἓν τὸ ἄλλο. Πρόπερσι εἰς τὸ Παρίσι, πέρυσι εἰς τὰς Βρυξέλλας μὲ τὸ συνέδριον Οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς καὶ φέτος πάλιν εἰδικῶς παιδολογικὸν εἰς τὰς Βρυξέλλας.

Ἡ διοργανώτρια τοῦ ἐφετεινοῦ συνεδρίου καὶ γενικὴ γραμματεὺς αὐτοῦ εἶναι ἡ ἰατρὸς κ. Ἰοτέϊκου, ἡ ὁποία ἔχει εἰδικῶς ἀσχοληθῆ μὲ τὴν παιδολογίαν. Τὰ θέματα τῶν συζητήσεων εἶναι πολλά, ποικίλα,

ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντα, ὅπως ποικίλη καὶ ἐνδιαφέρουσα εἶναι αὐτὴ ἡ φύσις, αὐτὴ ἡ ἐξέλιξις τοῦ παιδιοῦ.

Ἐλαττώματα, προτερήματα, κλίσεις καὶ προτιμήσεις τῶν παιδιῶν, μέθοδοι καὶ ὄργανα πρὸς καταμέτρησιν τῶν δυνάμεων τοῦ σώματος, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς των. κληρονομικαὶ ἀτέλειαι, οἰκογενειακαὶ καὶ σχολικαὶ ἐπιδράσεις, σκολιώσεις ποῦ προκύπτουν ἀπὸ ἀμάθειαν τῶν γονέων καὶ διδασκάλων καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὸ σῶμα τῶν παιδιῶν, αὐτοκτονίαι, ψυχικαὶ ἀδυναμίαι, μανίαι, φόβοι ἢ τρέλλες καὶ ἐξωφρενισμοί, φυλετικαὶ ἀφυπνίσεις, φαυλότητες ἔνστικτοι, ἐπιρροαὶ τοῦ περιβάλλοντος, ἐπιδράσεις τῶν προλήψεων, ὅλα αὐτὰ μελετῶνται, συζητοῦνται ἀπὸ τοὺς διασημοτέρους τοῦ κόσμου ἐπιστήμονας, ἄνδρας καὶ γυναῖκας.

Ἡ παιδαγωγία τῆς αὔριον θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ συνέδρια αὐτά, νέα, ἀλλοιώτικη, καθαρισμένη ἀπὸ τοὺς σχολαστικισμοὺς τοῦ παρελθόντος. Θὰ θέσῃ εἰς ἁρμονίαν ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ παιδιοῦ σύμφωνα μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ καθενός. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι θὰ μορφωθοῦν τόσον καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ θεωροῦν μεγαλοφυΐας καὶ ἄξια ἐγκωμίων τὰ παιδιὰ ποῦ ἔχουν μνήμην ἢ ταχεῖαν ἀντίληψιν καὶ νὰ περιφρονοῦν καὶ κακομεταχειρίζωνται τὰ παιδιὰ εἰς τὰ ὁποῖα ἡ φύσις ἔδωκεν ἄλλα χαρίσματα. Διὰ τὰς μητέρας ἡ παιδολογία ἀνοίγει νέα στάδια οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, παρουσιάζει νέους ὁρίζοντας μητρικῆς ἐνεργείας.

Ὅταν ἡ μητέρα ἐννοήσῃ ὅτι ἀρχίζουν τὰ πρὸς τὰ παιδιὰ καθήκοντά της ἀφ' ἧς στιγμῆς αἰσθανθῇ τὸ πρῶτον σπαρτάρισμα τοῦ ἐμβρύου εἰς τὰ σπλάγχνα της καὶ ὅταν μορφωθῇ ἀπὸ παιδί εἰς τὰ καθήκοντα αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸν προορισμόν της, τότε ἡ παιδικὴ ζωὴ ἀλλάζει ἐντελῶς φάσιν. Καὶ ὅταν πάλιν ὁ πατέρας μάθῃ ἀπὸ τὰ σχολικὰ ἀκόμη θρανία ποῖαι συμφοραὶ περιμένουν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν γενεάν ποῦ θὰ κυοφορήσῃ, ὅταν τὰ μυστήρια τοῦ φυσικοῦ του προορισμοῦ ποῦ περιβάλλουν τὴν μικράν του ἡλικίαν ἀποκαλυφθοῦν, τότε ἡ ἀνθρωπότης καὶ αἱ γενεαὶ τοῦ μέλλοντος θὰ ἐξασφαλισθοῦν ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς κινδύνους, ποῦ τοὺς ἀπειλοῦν.

Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων προσεκλήθη νὰ ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τὸ συνέδριον αὐτὸ ὡς τὸ πρῶτον σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ἵδρυσε εἰδικὸν τμῆμα Παιδολογίας,

Τὸ τμῆμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς ἐπιφανεστέρας ἰατροὺς καὶ παιδαγωγοὺς αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἤδη τὰς παιδαγωγικὰς διαλέξεις των πρὸς τὰς μητέρας καὶ τὰς παιδαγωγούς. Αἱ διαλέξεις αὐταὶ θὰ ἐπεκτείνονται εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ χωρία διὰ τῶν εἰδικῶν ἐκεῖ τμημάτων καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Λυκείου, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τὰς Ἑλληνίδας μητέρας καὶ παιδαγωγοὺς νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ παιδικὴ ἀναγέννησις, ἡ ὁποία θὰ εἶνε ἡ ἀναγέννησις αὐτῆς τῆς φυλῆς.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ

(Ἄρθρον τοῦ κ. A. Daudé-Bancel, Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Συνεργατικῆς Ἑνώσεως τῆς Γαλλίας).

Παλαιόν τι μελοδραμάτιον βεβαιοῖ ὅτι οἱ Πορτογάλλοι εἰσὶν πάντοτε φαιδροί, εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν συνηχοῦσιν αἱ λέξις αὐταί: les Portugais sont toujours gais. Δὲν σημαίνει ὅμως τίποτε νὰ ἔχῃ τις τὴν φαιδρότητα δι' ἑαυτόν, δέον αὕτη νὰ μεταδίδεται. Καὶ φαίνεται ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης οἱ Γάλλοι οὐδόλως ὑστέρησαν, διότι πρό τινος μετέδωκαν τὴν φαιδρότητά των καὶ τὸ γελόεν πρόσωπον καὶ εἰς τὰς Πορτογαλλίδας —παραχωρήσαντες εἰς αὐτὰς τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου.—Αἱ Παρισιναὶ σωφραζέτται ἔλαβον ὑπὸ σημείωσιν τὴν ἐπιτυχίαν αὐτὴν τῶν Πορτογαλλίδων, ὅπως καὶ αὗται διεκδικήσωσιν ἐν τῇ σειρᾷ των ἴδιον δικαίωμα. Διεξάγουσι τὴν στιγμὴν αὐτὴν αἱ Παρισιναὶ πείσμονα ἀγῶνα διὰ βιβλίων, ἄρθρων καὶ διαλέξεων. Εὐχόμεθα ὅπως καταλήξωσιν εἰς αἴσιον πέρας ὡς δυνατὸν ταχύτερον. Διότι τέλος ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου παρεχωρήθη εἰς ἄνδρας ἀλκοολικούς, διεφθαρμένους ἢ ἐντελῶς ἐκφύλους δὲν βλέπομεν, σκεπτόμενοι λογικά, διατὶ μία γυνὴ ὑγιὴς τὸ πνεῦμα νὰ μὴ δύναται νὰ ψηφίζῃ, ἀφοῦ τὸ ἐπιθυμεῖ.

Κατὰ τὰς τελευταίας δημοτικὰς ἐκλογὰς τῶν Παρισίων, μία θαρραλέα σωφραζέττα ἐξέθεσεν εἰς τὴν θέαν τῶν ψηφοφόρων ἕνα ἠλίθιον καταφανῶς τοιοῦτον εἰς πάντα ἄνθρωπον ὅστις, κατὰ θεωρίαν νόμου τοὐλάχιστον, ἦτο οὐ μόνον ἐκλογεὺς ἀλλὰ καὶ ἐκλέξιμος, ἐνῷ αὕτη (καίτοι εὐφυεστάτη) οὐδὲ νὰ ψηφίσῃ ἠδύνατο...

Βεβαίως πολλοὶ ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ φύλου θέλουν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν γυναῖκα: Τὴν ἐκκλησίαν, τὸ μαγειρεῖον καὶ τὰ παιδιά. Τινὲς τῶν γυναικῶν, ὁσημέραι πολυαριθμότεραι, εὑρίσκουσι τὸν ὁρίζοντα τοῦτον λίαν περιωρισμένον καὶ διακηρύττουν ὅτι ἀρκεῖ πλέον ἡ ὑποταγή των εἰς τοὺς ἄνδρας, καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τινων ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, τῇ ἀρωγῇ τοῦ νόμου. Καὶ ἵνα βελτιώσουν τὰς συνθήκας των, θέλουν τὴν ἰσότητα πολιτικῶν δικαιωμάτων μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Διατὶ—ἐὰν θέλωμεν νὰ ὦμεν δίκαιοι—νὰ τὴν ἀρνηθῶμεν;

Ὁ Φουριέ, ὁ πατὴρ τοῦ συνεργατισμοῦ, ἔθεσε τὴν ἀρχὴν ταύτην: «Αἱ κοινωνικαὶ πρόοδοι συντελοῦνται κατὰ λόγον τῆς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν προόδου τῆς γυναικὸς καὶ αἱ παρακμαὶ κατὰ τὸν λόγον τῆς μειώσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν γυναικῶν.»

Μεταξὺ πασῶν τῶν ἐλευθεριῶν ἐκείνων, εἰς ἃς αἱ γυναῖκες φαίνονται ἀποδίδουσαι μείζονα σημασίαν, εἶναι ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία. Ἐὰν τὴν εἶχον (καὶ πρέπει νὰ ταῖς δοθῇ), φρονῶ ὅτι δὲν θὰ ἐπήρχετο εἰς αὐτὰς μεγάλη τις ἀλλαγὴ εἰς τὰς συνθήκας τῆς ζωῆς των. Οἱ ἄνδρες κατέχουν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, καὶ ἐν τούτοις οἱ παρὰ τούτοις πένητες μένουν πένητες. Διότι, ὡς ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ Στέφανος Gschwind, ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία δὲν εἶνε παρὰ δέλεαρ, ὅταν ταύτης δὲν προηγεῖται ἡ οἰκονομικὴ ἐλευθερία. Ἰδοὺ διατί ὁ Gschwind καὶ οἱ λοιποὶ διάθερμοι συνεργατισταὶ μακρὰν τοῦ νὰ παρέχουν μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, προσηλοῦνται εἰς τὴν οἰκονομικὴν τοιαύτην.

Πῶς δέ;—Ἱδρύοντες συνεργατικὰς ἑταιρείας καταναλώσεως, αἵτινες ἐπιτρέπουν εἰς πάντας τοὺς καταναλωτὰς—ἀπὸ τῶν παιδίων μέχρι τῶν γερόντων—νὰ ἐκδηλοῦν τὴν θέλησίν των τὸ πρῶτον ἐν τῷ ἐδάφει τῆς καταναλώσεως, ἵνα ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ, ὅταν οἱ καταναλωταὶ θὰ εἶναι καλῶς ὠργανωμένοι καὶ συνεσωματωμένοι ἐπιληφθοῦν προοδευτικῶς καὶ μεθοδικῶς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς πιστώσεως. Τουτέστι τοῦ συνόλου τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς Κοινωνίας.

Κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους τῆς καθ' ὑπερβολὴν ὑπερακριβείας τῆς ζωῆς, ἡ συνεργατικὴ δρᾶσις ἐπιβάλλεται εἰς τὴν προσοχὴν πάντων τῶν καταναλωτῶν. Καί, μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων, τίνες εἶνε οἱ μᾶλλον ἐνδεδειγμένοι, ἂν μὴ ἡ γυναῖκα; Διότι αὐτή, εἰς τὸ οἰκοκυρειό, εἶνε ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν· ὅστις, ἐπὶ τῇ τιμῇ πολλάκις ὑπολογισμῶν καταπλησσόντων κατορθοῖ τὰ «ἑνώσῃ τὰ δύο ἄκρα» καὶ ἥτις, ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἐπιτοπίων συνηθειῶν, ἐπιφορτίζεται μὲ τὰς οἰκιακὰς προμηθείας.

Ἐν τέλει, ἡ γυνή, μοῦ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὸν συνεργατισμόν—καὶ ἰδίως τὸν συνεργατισμὸν τῆς καταναλώσεως, καὶ ἐν τούτοις κατ' οὐδὲν λαμβάνεται ὡς πρὸς τοῦτο ὑπ' ὄψιν, δυστυχῶς, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων. Συχνότατα αἱ γυναῖκες ἀμεριμνοῦν διὰ τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τῶν συνεργατικῶν ἡμῶν ἑταιρειῶν καὶ τὸ γενειοφόρον φῦλον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σοβαρῶς καὶ μετ' ἀροσιώσεως (ἐξισουμένης κατὰ τὸ πλεῖστον πρὸς τὴν ἀναρμοδιότητά του) ἐπασχολεῖται μὲ τὴν ἀγορὰν τῶν ὀσπρίων, τῶν λαχανικῶν, τῶν ὑποδημάτων, τῶν ὑφασμάτων, τῶν ψιλικῶν. Ἡ παρεισαγωγὴ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸν διανεμιτικὸν συνεργατισμὸν εἶνε τοιαύτη, ὥστε μοῦ ἔλεγαν ποτὲ περὶ ἀνδρός, ὅστις ἔν τινι παρισινῇ συνεργατικῇ ἠγόραζε καὶ ἀκόμη ἐδοκίμαζε τοὺς στηθοδέσμους τῆς συζύγου του.

Λοιπόν, ἐὰν ὁ ἄτεγκτος νομοθέτης ἀπαγορεύει εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ψηφίζουν, δὲν ἀπαγορεύει εἰς αὐτὰς νὰ διοικοῦν τὰς συνεργατικὰς ἑταιρείας, αἵτινες δὲν εἰσὶν ἄλλο τι ἢ οἰκοκυρεὶὰ ἐν μεγεθύνσει. Αὗται ὅμως δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ψηφίζουν εἰς αὐτά. Αὐταὶ προτιμοῦν νὰ προμηθεύονται τὰ τρόφιμα καὶ λοιπὰ εἴδη μᾶλλον παρὰ τοῦ μεταπράτου ἢ παρὰ τῶν συνεργατικῶν ἑνώσεων διὰ νὰ *παζαρεύουν* ἀνέτως καὶ νὰ τρέφωνται μὲ τὴν αὐταπάτην ὅτι τοὺς *ἐγέλασαν*. Ὁ κ. Ζιδ ἐξηγεῖ ἐπίσης τὸ φαινόμενον τοῦτο διὰ τοῦ γεγονότος, ὅτι «ὁ μεταπράτης ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶνε ὁ μέγας γόης, καὶ αἱ γυναῖκες, ἀπὸ τῆς Εὔας ἥτις ἤκουσε τὸν ὄφιν, ἠγάπησαν πάντοτε τοὺς σαγηνευτάς»!

Ἐν βραχυλογίᾳ ὑπάρχει εἰς τὰ συνεργατικὰ σωματεῖα πεδίον εὐρύτατον πρὸς τὴν γυναικείαν δρᾶσιν, ὅπερ ἡ γυνὴ μέχρι τοῦδε παρημέλησεν. Ὑφίσταται, ὄντως ἐν Ἀγγλίᾳ, ἰσχυρότατός τις *Σύνδεσμος Γυναικῶν ὑπὲρ τοῦ Συνεργατισμοῦ*, καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, γυναῖκες αἵτινες μετὰ τῶν μὶς Dawies τῶν κυριῶν Treub-Cornaz et Jonenne, δρῶσιν ὑπὲρ τοῦ συνεργατικοῦ ἡμῶν κινήματος. Τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας ἵδρυσαν μάλιστα ἐν *Συνεργατικὸν Ἑστιατόριον* ἐν ὁδῷ Ἁγίου Ἰακώβου 55, πρὸς χρῆσιν των, ἀλλὰ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα δὲν ἀνταποκρίνονται, ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, πρὸς τὰς γενναίας καταβληθείσας προσπαθείας.

. . . . . .

Ἀφοῦ, τῇ συγκατανεύσει τῶν φαιδρῶν Πορτογάλλων, αἱ Πορτογαλλίδες γελοῦν καὶ χαίρονται διὰ τὰς ἐπιτευχθείσας πολιτικὰς ἐλευθερίας, ἃς προσπαθήσωμεν ὅπως γευθοῦν αὐτὰς μὲ τὴν σειράν των καὶ αἱ μητέρες καὶ ἀδελφαί μας. Ἀλλὰ ἂς μὴ λησμονήσουν ποτὲ τὴν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχὴν τῆς οἰκονομικῆς δράσεως καὶ ἰδίᾳ τῆς συνεργατικῆς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τοιαύτης.

(Κατὰ μετάφρασιν)

Γ. ΠΛΙΑΔΗΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΤΥΧΗΡΟΙ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Μερικοὶ καλλιτέχναι διωργάνουν λαχεῖον, πρὸς βοήθειαν τῆς χήρας καὶ τῶν τέκνων ἑνὸς συναδέλφου των, ἀποθανόντος ἐσχάτως. Ὁ ζωγράφος Renand μὴ γνωρίζων τί νὰ προσφέρῃ, ὑπεσχέθη μὲ ὕφος ἀφελές :

— Ἐγώ, θὰ κάμω τὴν εἰκόνα τοῦ κερδίζοντος. Ἤλπιζε, λέγων τοῦτο, ὅτι τὸ λαχεῖον δὲν θὰ ἐκληρώνετο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, προέβλεπε τὴν ἐκκύβευσιν τοῦ λαχείου εἰς μέλλον ἀόριστον καὶ ἀπομακρυσμένον, καὶ δὲν ἐσκέφθη πλέον περὶ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ ἡμέρα τοῦ λαχείου ἦλθεν ἐπὶ τέλους χωρὶς ὁ Ρενώ, ὅστις ἐλησμόνησε τὸ ὑποσχεθὲν δῶρον του, νὰ τὸ σκεφθῇ καθόλου.

Καὶ ἕνα ὡραῖον ἀπόγευμα τῆς ἀνοίξεως ἐνῷ ἠργάζετο ἥσυχα εἰς τὸ ἐργαστήριόν του τῆς Montmartre, τὸ φωτεινὸν καὶ δροσερόν, ὅπου ὁ ἥλιος τοῦ Μαΐου εἰσερχόμενος εὐθύμως ἔδιδε νεότητα καὶ ζωὴν εἰς τὰς κρεμασμένας εἰκονογραφίας του, ὁ Ρενὼ ἐσκέπτετο, ἐὰν ἡ εἰκὼν τῆς ἐκθέσεως θὰ ἐπωλεῖτο. Πρὸς στιγμήν, τὸ πνεῦμα του ἀνησύχει πολὺ δι' αὐτό. Αἱ ὑποθέσεις του ἐπήγαιναν ἄσχημα καὶ ἡ ἀπόκτησις ἑνὸς χιλιοφράγκου ἠδύνατο νὰ ξαναβάλῃ ἐν τάξει τὸν προϋπολογισμόν του, τὸν ἀπωλέσαντα τὴν ἰσορροπίαν.

Δύο ἢ τρία κτυπήματα, ἠκούσθησαν ζωηρῶς εἰς τὴν θύραν του.

Ἐσκέφθη : — Εἶναι κάποια παραγγελία !

Καὶ δύο κυρίαι εἰσήρχοντο. Ἀμέσως ὁ Ρενὼ εἶπεν :

— Πελάτιδες ! ἀπὸ τώρα, διὰ τὴν εἰκόνα μου, ἴσως ;

Μία πολὺ παχεὰ κυρία, σφιγμένη εἰς ἕνα ὑποκαμισάκι ἀπὸ φουλάρι, καὶ πνευστιῶσα, ἔλεγε μὲ λέξεις διακεκομμένας :

— Πόσον ἀνεβαίνει κανείς, κύριε, διὰ νὰ φθάσῃ ἕως ἐδῶ.

— Πράγματι, κυρία, ἡ Montmartre δὲν ἔκλεψε τὸ ὄνομά της..... Ἀλλ' εἰς ποίαν ἔχω τὴν τιμήν.....

— Εἰς τὴν κυρίαν Limah..... καὶ τὴν ἀνεψιάν της..... Αὐτὸ τὸ ὄνομα δὲν σᾶς λέγει τίποτε, κύριε ;

— Μέχρι τοῦδε ὄχι, κυρία.

— Ἰδού : Εἶμαι ἡ κερδίσασα μὲ τὸν ἀριθμὸν 367, εἰς τὸ λαχεῖον τὸ διοργανωθὲν χάριν τῶν ὀρφανῶν τοῦ ζωγράφου Χ.....

Ἐξεδίπλωσεν ἕνα χαρτί : Ὁ ἀριθμὸς 367 δίδει τὴν εἰκόνα τοῦ κερδίσαντος ζωγραφισμένην ἀπὸ τὸν κ. Ρενώ.

Ὁ Ρενὼ ἐδοκίμασε σχεδὸν ὅ,τι αἰσθάνεται κανεὶς ὅταν τοῦ πατοῦν τὸν κάλον· θλῖψιν προξενηθεῖσαν ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ θυμόν. Ἔπειτα εἶπε ψυχρῶς :

— Καὶ ποία ἐκ τῶν δύο ζητεῖ τὴν εἰκόνα της ; καὶ παρετήρει τὴν νεάνιδα, τὴν χαρίεσσαν ἄλλως τε, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν εἰπεῖ τίποτε ἀκόμη.

— Πῶς ;..... Ἀλλ' ἐγώ, κύριε, εἶπεν ἡ κ. Limay.

Ἀφοῦ ἐζήτησεν ἓν κάθισμα, τὸ ὁποῖον δὲν τῆς εἶχε προσφέρει ἀκόμη, ἔπεσεν μὲ ὅλον τὸ βάρος της τῶν ὀγδοήκοντα δύο χιλιογράμμων ἐπὶ καθίσματος ἐλαφροῦ, πρὸς μεγάλον φόβον τοῦ Ρενώ, ὁ ὁποῖος ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἴδῃ βουλιαγμένον τὸ κομψὸν αὐτὸ ἔπιπλον. Ὁ ζωγράφος δὲν ἐδείκνυε καθόλου ἐνθουσιασμόν.

— Ἐπειδὴ..... εἶπε, κάμνω πρὸ πάντων τὰς εἰκόνας κοριτσιῶν, ἂν θέλετε νὰ παραχωρήσητε τὴν θέσιν σας εἰς τὴν δεσποινίδα.....

Ἡ κυρία Limay ἠναντιώθη· ἀλλ' ὄχι, κύριε, τὴν κρατῶ δι' ἐμέ. Ἡ φυσιογνωμία μου ἔχει ἔκφρασιν, πάντοτε μοῦ τὸ εἶπαν· θὰ τὸ ἰδῆτε σιγὰ σιγά. Εἶμαι φαιδρὰ καὶ μελαγχολική..... μαζή.

— Τὰ ἄκρα συναντῶνται διέκοψεν ὁ Ρενώ, προσπαθῶν νὰ κρατήσῃ τὴν σοβαρότητά του. Τότε, κυρία, θέλετε νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως.

— Ὤ ! ὄχι, μὲ αὐτὸ τὸ σκοῦρον ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον μοῦ κρύπτει τὸν λαιμόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου χάνεται καὶ τὸ προφίλ..... Καὶ μὲ ἁπλοϊκότητα ὅλη θάρρος ἐξηκολούθησεν :

— Θέλω νὰ εἶμαι μὲ ἐνδυμασίαν ἑσπερίδος, καθημένη εἰς μικρὸν κάθισμα ἀπὸ μεταξωτὸν κίτρινον, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς στείλω, μὲ τὸν ἀγκῶνα ἀκουμβισμένον ἀπ' ἐδῶ..... καὶ τὴν κεφαλὴν γυρισμένην ἀπ' ἐκεῖ..... Ἐλάμβανε στάσεις καὶ ἔκαμνε μορφασμούς.

— Συγγνώμην, εἶπεν ὁ Ρενὼ πολὺ ψυχρῶς δὲν μοῦ ἐπῆλθε ποτὲ ἡ ἰδέα νὰ προσφέρω μία εἰκόνα τοιαύτης ἀξίας. Λογαριάζω νὰ κάμω μικρὰν εἰκόνα.

— Ἐπιτρέψατε, εἶπεν ἡ κυρία Limay, ὑπάρχει εἰς τὸν κατάλογον ἐλαιογραφία.

— Ἀκόμη ὑπάρχῃ εἰκὼν καὶ εἰκών. Βιάζομαι, ἔχω ὑποθέσεις..... δὲν ἠμπορῶ νὰ χάσω πολὺν καιρόν..... Καὶ ἐνῷ ὡμιλοῦσεν ἐκνευρισμένος παρετήρει τὴν νέαν πάντοτε σιωπηλήν. Ἡ σιλουέττα της παρουσιάζετο χαρίεσσα, ξανθὴ καὶ διαυγής. Ὁ καλλιτέχνης ἐσυγκινήθη ἀπὸ τὴν ὡραίαν αὐτὴν ἐντύπωσιν. Τὰ modeles ἦσαν ἀκριβὰ καὶ δὲν τοῦ ἤρεσαν πάντοτε. Καὶ αἰφνιδίως εἶδεν ὅλην τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς ὡραίας κόρης. Θὰ ἦτο ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ εἶχεν ὀνειροπολήσει, καὶ ἡ ὁποία πάντοτε ἀνεβάλλετο δι' ἔλλειψιν καταλλήλου προτύπου· αὐτοσχεδιάσθη πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν νοῦν του, καὶ ἔπειτα εἶπεν :

— Θὰ σᾶς κάμω τὴν εἰκόνα ποῦ ἐπιθυμεῖτε κυρία, ἀλλ' ὡς ἐγὼ φέρομαι εὐγενῶς πρὸς ὑμᾶς, θὰ θελήσητε καὶ σεῖς ὁμοίως, νὰ μοῦ κάμετε μίαν χάριν. Βλέπω ὅτι ἡ δεσποινὶς εἶναι θαυμάσιον πρότυπον δι' εἰκόνα, τὴν ὁποίαν πρὸ καιροῦ ὀνειροπολῶ. Θὰ ἐπιτρέψητε νὰ ποζάρῃ χάριν ἐμοῦ.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολον ! ἡ ἀνεψιά μου εἶναι ὡς κόρη μου.... Σᾶς ὑπόσχομαι ὅ,τι ζητεῖτε.....

Ἡ εἰκὼν ἔγινε. Μία ἐνδυμασία ἀπὸ στόφαν μώβ, θαυμασία μὲ τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων της καὶ τὴν εὐκαμψίαν τῶν πτυχῶν της, ἦτο τὸ κύριον μέρος τῆς εἰκόνος.

Ἀλλ' ἡ εἰκὼν ποῦ εἶχεν ὀνειρευθῇ ἔλαβε μορφὴν θαυμασίαν. Ὁ Ρενὼ ᾐσθάνετο τελείαν χαρὰν νὰ ἐργάζεται πλησίον εἰς αὐτὸ τὸ ὡραῖον πρότυπον, τὸ ὁποῖον τὸν ἐνέπνεε, καὶ τὸ ὁποῖον προσέδιδε μετ' εὐτυχίας γλυκὺ καὶ ποιητικὸν θέλγητρον. Μέσα εἰς μίαν γωνίαν ἀπὸ πρασινάδες μὲ ἕνα ὑάλωτὸν ὀπίσω καὶ ὀλίγον φῶς ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος ἡ εἰκὼν ἔγεινεν ὡραία.

Ἄλλως τε ἡ Ρόζα—αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομά της—ὄνομα ἐκφράζον εὐωδίαν καὶ ὡραιότητα, ἡ Ρόζα ἦτο καὶ χαρακτῆρος θελκτικοῦ..... Ὡμίλει μὲ ἐπιφυλακτικότητα, ἀλλ' εἶχε θαυμασίαν φυσικὴν ἀφέλειαν. Ὁ Ρενὼ ἐσυνείθισε νὰ τὴν βλέπῃ, καὶ ὅταν ἡ εἰκὼν ἐτελείωσεν ἀνεστέναξε καὶ τοῦ ἐφάνη ὅτι καὶ ἐκείνη ἀπήντα εἰς τὸν ἀναστεναγμόν του.

Ἡ κ. Limay ἦτο ἐνθουσιασμένη μὲ τὴν εἰκόνατης. Κατὰ βάθος ὅμως ἦτο καλὴ γυναῖκα, καὶ προσεκάλεσε τὸν Ρενὼ νὰ πηγαίνῃ ἐνίοτε εἰς τὴν οἰκίαν της. Δὲν ἐχρειάσθη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ πρόσκλησις. Πολλοὺς μῆνας ἐπήγαινεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας τῆς Ρόζας, ὅπου εὐχαρίστως τὸν ἐδέχοντο.

Ὅταν ἔφθασεν ἡ στιγμὴ τῆς ἐκθέσεως ἔστειλε τὴν ἀγαπητὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπονομάσει Ἄνοιξιν. Ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία τῆς Ἐκθέσεως..... Πλησίον αὐτοῦ οἱ καλλιτέχναι ὡμίλουν σιγὰ πρὸς ἔνδειξιν θαυμασμοῦ.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ Ρενώ ! Ἰδοὺ ἐκεῖ ! Τί θαυμάσιον ἔργον !

Πρὸ τοῦ ἔργου του ὁ Ρενὼ ᾐσθάνθη μεγάλην συγκίνησιν. Δὲν ἦτο πλέον ὡς τὰ ἄλλα. Εἰς αὐτὸ εἶχε βάλλει τὸ καλλίτερον ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, τὴν νεότητά του, τὴν φαντασίαν του, τὴν καρδίαν του..... Τὸ πρότυπον εἶχε γίνῃ ἱερὸν καὶ λατρευτόν : Ἦτο ἡ μόνη γυναῖκα τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀγαπήσῃ.....

Μίαν ἡμέραν ἐμπρὸς εἰς τὴν εἰκόνα του, συνηντήθη μὲ τὴν κ. Limay καὶ τὴν Ρόζαν. Ἐνῷ ἡ παχεὰ κυρία παρετήρει πολὺ μικρὰν εἰκόνα ἐκεῖ πλησίον, ὁ Ρενὼ ἐτόλμησε μὲ χαμηλὴν φωνήν, νὰ ψιθυρίσῃ, τὴν παράκλησιν ἡ ὁποία προήρχετο ἀπὸ τὴν εἰλικρινεστάτην ψυχήν του. Καὶ ὅταν οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοί της ἀπήντησαν, ἐκεῖνος εἶπεν :

— Πολυευτυχισμένον λαχεῖον, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς κατηράσθην. Εἶναι δι' ἐμὲ ὅπου ἐφύλαττες τὸν πλουσιώτερόν σου ἀριθμόν, ἐκεῖνον ποῦ ἔφερε τὴν εὐτυχίαν εἰς ὅλους μας.

Adrienne Cambry

ΚΟΓΛΑ Φ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ SWINBURNE

Ὅλον τὸ ἔργον τοῦ Swinburne δὲν εἶνε ἄλλοπαρὰ μακρὰ μελέτη ρυθμῶν, ἁρμονιῶν καὶ στιχουργιῶν. Εἶνε μιὰ διαρκὴς προσπάθεια πρὸς περισσοτέραν μουσικήν, πρὸς τελειοτέραν ἕνωσιν τῆς πρωτοτύπου ἰδέας καὶ τῆς γνωστῆς μορφῆς, τῆς εἰκόνος καὶ τῆς μετρικῆς. Ὅλαι αἱ ὀνοματοποιΐαι ἐδοκιμάσθησαν παρ' αὐτοῦ. Ὅλαι αἱ λεπτότητες τῆς ψυχῆς του ἀνεζήτησαν ἁρμονικήν, ἂν ὄχι νέαν, τοὐλάχιστον μεταρρυθμισμένην διὰ νὰ ἐνσαρκωθοῦν. Κάμνει ὅτι θὰ ἔκαμνεν ὁ χρυσοχόος ὁ μεθυσμένος ἀπὸ πετράδια, θαυμάσια καὶ ἀναρίθμητα, τὰ ὁποῖα ἐστόλιζαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου τὰ ὡραιότερα κοσμήματα αὐτοκρατορισσῶν καὶ αὐλικῶν. Χαλᾶ ὅλα τὰ παλαιὰ αὐτὰ καλλιτεχνήματα, ἕνα ἕνα, διότι τοῦ φαίνονται χυδαῖα καὶ ἀνακατεύει ἐκ νέου τὰ διαμάντια, τὰ τοπάζια, τὰ ρουμπίνια, τὰ σμαράγδια καὶ τὰ ζαφείρια, ὅλα τὰ πετράδια τέλος καὶ τὰ τοποθετεῖ εἰς δεσί-

ματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς κατεσκεύασε εἰς τὸ ἐργαστήρι του καὶ κάμνει νέα στέμματα, διαδήματα καὶ δακτυλίδια. Καμμία ποίησις εἰς τὸν κόσμον δὲν ἐγνώρισε παρόμοιον ἐργάτην. Ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς τελειοτέρους λυρικοὺς τῆς νεωτέρας ἐποχῆς.

Εἰς τὸν ἰδιωτικόν του βίον ὁ Swinburne, ἀγαποῦσε νὰ φαίνεται πρωτότυπος. Τὰ ἄτακτα γένεια του καὶ τὰ μακρυὰ μαλλιά του τοῦ ἔδιδαν παράξενην φυσιογνωμίαν· τοῦ ἤρεσε νὰ περνᾶ γιὰ προφήτης.

Ἤθελεν ἀκόμη νὰ θεωρεῖ αι διεφθαρμένος, μᾶλλον μὲ λόγια, παρὰ μὲ πράξεις, διότι ἀγαποῦσε ζωὴν μᾶλλον τακτικήν, καὶ ἔζη ἀπομονωμένος καὶ ὀλίγον ἄγριος.

Ἕνας Γάλλος δημοσιογράφος, ἤθελε μίαν ἡμέραν νὰ τὸν ἰδῇ διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τῆς διαμονῆς τοῦ Βίκτωρος Οὐγκὼ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅτι οἱ δύο ποιηταὶ εἶχαν συνδεθῆ καὶ ὅτι ὁ Swinburne ἐθεωρεῖτο ὡς μαθητής του. Τοῦ ἔγραψε λοιπὸν καὶ τοῦ ἐζήτησε συνέντευξιν. Καμμία ἀπάντησις. Ἀπεφάσισε τότε νὰ πάῃ εἰς τὴν ἔπαυλιν του ἐπὶ τοῦ λόφου Putney, ὅπου ἔμενεν ὁ ποιητής. Ἅμα ἔφθασεν ἐκεῖ ἐκύτταξε μέσα εἰς τὸν κῆπον, ἐκτύπησε τὸ κουδοῦνι, ἐφώναξε. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβε καμμίαν ἀπάντησιν.

Τέλος ἀναγκάσθηκε νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν Swinburne, ὁ ὁποῖος πίσω ἀπὸ ἕνα μπερντὲ διεσκέδαζε μὲ χαιρεκακίαν μὲ τὰ γενόμενα.

Μίαν μικρὰν ἰδέαν τῆς ποιήσεως τοῦ Swinburne μᾶς δίδει ἡ εἰς πεζὸν μετάφρασις, τοῦ ποιήματος του.

Ὁ ὕμνος τοῦ Ἔρωτος

Ὁ Ἔρως ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζει πλέον τὸν ὕπνον, ἐπάνω σ' ἕνα κρεββάτι γεμάτο μὲ τριαντάφυλλα ἀκανθωτά, καὶ τὰ μάτια του ἦσαν κόκκινα ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὰ χείλη του ὠχρὰ σὰν νεκροῦ.

Καὶ τὰ ἄνθη, αἱ λύπαι, αἱ περιφρονήσεις, ἔμειναν ὡς φύλακες ὁλόγυρα εἰς τὴν λυποθυμοῦσαν κεφαλήν του ἕως ὅτου ἐτελείωσεν ἡ νύκτα, καὶ τὸ πρωΐ ἦλθε νὰ φέρῃ τὴν χαρὰν εἰς τὸ σύμπαν.

Καὶ ἡ χαρὰ ἦλθε μαζὴ μὲ τὴν ἡμέραν, καὶ ἀπέθεσε ἕνα φίλημα ἐπάνω εἰς τὰ χείλη τοῦ Ἔρωτος τοῦ κοιμωμένου, καὶ οἱ φύλακες, τὰ σκοτεινὰ φαντάσματα, ἔφυγαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ προσκέφαλό του.

Καὶ τὰ μάτια του ἔλαμψαν σὰν τὴν αὐγὴν καὶ τὰ χείλη του ἐχρωματίσθησαν μὲ τὴν κόκκινην λάμψιν τοῦ φωτός. Ἡ βασιλεία τοῦ πόνου ἠμπορεῖ νὰ διαρκέσῃ μίαν νύκτα, ἀλλ' ἡ ἡμέρα θὰ ἐπαναφέρῃ τὴν γοητείαν.

(Κατὰ μετάφρασιν)

ΕΙΡΗΝΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΑΙ ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΕΞΟΧΑΙ

Ἕνα βῆμα ἀκόμη πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὸν ἀληθινὸν πολιτισμὸν αἱ παιδικαὶ αὐταὶ ἐξοχαί. Τὰ παιδιὰ ποῦ ὅλον τὸν χρόνον ἀσφυκτιοῦν μέσα εἰς τοὺς τέσσερες τοίχους τῶν πληκτικῶν σχολείων, μὲ δεσμευμένον τὸ σῶμα των καὶ τὸ πνεῦμα των μαζή, θὰ ἀποκτήσουν τώρα μὲ τὴν ἐλευθερίαν τῶν θερινῶν διακοπῶν καὶ ὀλίγον θαλάσσιον ἀέρα μυρωμένον ἀπὸ τὸν θαυμάσιον πευκῶνα τῆς Βουλιαγμένης.

Ἡ κ. Σοφία Σχλήμαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται ἡ πρωτοβουλία τῆς ἱδρύσεως τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν εἶναι ἀξία θερμῶν συγχαρητηρίων. Κάθε καλὸν ποῦ γίνεται διὰ τὰ παιδιά, εἶναι καλὸν ποῦ γίνεται διὰ τὸν τόπον. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ φιλανθρωπία σήμερον τείνει νὰ στραφῇ εἰδικώτερον εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, διότι τὰ παιδιὰ εἶναι τὸ μέλλον ἑνὸς ἔθνους, καὶ ἀπὸ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἀκμὴ ἑνὸς λαοῦ.

Εἰς τὰς παιδικὰς ἐξοχὰς τῆς Βουλιαγμένης, ἕνα κτίριον ὑγιεινὸν καὶ φωτεινότατον, ἐγκατεστάθησαν ἤδη ἑκατὸ παιδιὰ μὲ ἐποπτείαν διδασκαλικήν, ἡ ὁποία ἐλπίζομεν ὅτι θὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν σχολαστικότητα τῶν συνειθισμένων σχέσεων μεταξὺ διδασκάλων καὶ παιδιῶν.

Ἄλλως τε ἡ ἐποπτεία αὐτῆς τῆς κ. Σχλήμαν κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἐγκαταστάσεως θὰ συντελέσῃ, ὅπως τὰ πράγματα διαρρυθμισθοῦν σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπαιθρίου ζωῆς.

Τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν θὰ τελεσθοῦν καὶ τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν. Πόσοι μεγάλοι δὲν θὰ ζηλεύσουν τὰ μικρά.

Η ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΞΗΣ

Εἶνε μία βασίλισσα τῆς Κίνας ἡ Λοὺϊ-Τσέου ἡ ὁποία ἔζησε 600 ἔτη π. Χ. καὶ ἡ ὁποία ἀνεκάλυψε τὴν βιομηχανίαν τῆς μετάξης. Ὁ αὐτοκράτωρ σύζυγός της Χόαγγ-Τι εἶναι ἄνθρωπος προοδευτικὸς καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἡ Κίνα ἐγκαινιάζει τὴν διὰ πλοίων συγκοινωνίαν εἰς τὸν Κίτρινον ποταμόν, ἐφευρίσκεται ἡ ναυτικὴ πυξίς, ἡ διαίρεσις τοῦ χρόνου, ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη, ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ συγγραφὴ τῆς ἱστορίας.

Τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου αὐτοῦ αὐτοκράτορος συμπληροῖ ἡ σύζυγός του εἰς τοὺς κύκλους τῶν γυναικῶν, κατὰ τρόπον ἐντελῶς φυσικόν. Ἐνῶ μίαν ἡμέραν περιπατεῖ εἰς τὸν ὡραῖον κῆπον τῶν ἀνακτόρων της, τὴν προσοχήν της κινοῦν ἰδιαιτέρως μικρὰ λευκὰ κουκούλια, τὰ ὁποῖα λάμπουν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐπάνω εἰς φύλλα μουρηᾶς. Ἡ αὐτοκράτειρα πλησιάζει τὸ δένδρον καὶ ἀνακαλύπτει ὁλόκληρον βιομηχανικὸν ἐργοστάσιον ἐπάνω εἰς αὐτό. Βλέπει σκουλίκια μικρότερα νὰ τρώγουν λαίμαργα τὰ φύλλα, ἄλλα μεγάλα νὰ ὑφαίνουν τὰ κουκούλια των καὶ ἄλλα κουκούλια ἕτοιμα ἤδη.

Σκέπτεται ὅτι τὸ στερεὸν ἐκεῖνο καὶ λάμπον περίβλημα ἠμποροῦσε νὰ μεταβληθῇ εἰς ὡραῖον ὕφασμα, τὸ ὁποῖον νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰ ἐκ δερμάτων ζώων φορέματα τῆς ἐποχῆς, διὰ τοὺς θερινοὺς τοὐλάχιστον μῆνας.

Ἡ Λοὺϊ-Τσέου ἀπασχολεῖται ἐπὶ ἡμέρας, ἐπὶ ἑβδομάδας μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Μετὰ βροχὴν βλέπει πολλὰ ἀπὸ τὰ σκουλίκια αὐτὰ νεκρά. Σκέπτεται νὰ σώσῃ τὰ ὑπόλοιπα. Μεταφέρει εἰς ὑπόστεγον μέρος τῶν ἀνακτόρων τοὺς κλάδους τοῦ δένδρου μὲ τὰ ἐπιζήσαντα σκουλίκια, παρακολουθεῖ τὴν ἀνάπτυξίν των. Καὶ τὸ μικρὸ σκουλίκι τῆς μουρηᾶς γίνεται ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς ὑφαντουργίας διὰ τὴν νέαν βασίλισσαν. Ἐφευρίσκει μετὰ πολλὰς δοκιμὰς τὸν τρόπον νὰ μεταβάλῃ εἰς κλωστὴν μεταξωτὴν τὸ κουκούλι, καὶ τὴν κλωστὴν πάλιν εἰς ὕφασμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ πολυτελὲς ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον διεδέχθη, ὡς λέγει ἡ ἱστορία τῶν Κινῶν τὰ ἐκ δερμάτων ὑφάσματα. Ἰδοὺ ὅτι ἀπὸ φύλλα δένδρου, τὰ ὁποῖα ἐκάλυψαν τὴν γυμνότητα τῆς πρώτης γυναικός, κατὰ τὴν Γραφήν, μία ἄλλη γυναῖκα δημιουργεῖ βιομηχανίαν πλουσίαν, βιομηχανίαν ὡραίαν, ἡ ὁποία ἔδωκεν εἰς τὴν Κίναν, θησαυροὺς ὅλους πλούτου καὶ κομψότητος καὶ πολυτελείας.

Ἀλλὰ ἡ Λοὺϊ-Τσέου δὲν ἀρκεῖται εἰς αὐτό. Ἔχει μέσα εἰς τὴν ψυχήν της τὸ μικρόβιον τῆς Τέχνης. Αἰσθάνεται τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως, τὴν ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων, τὴν γοητείαν τῶν σχεδίων καὶ τῶν γραμμῶν.

Θέλει νὰ μεταφέρῃ καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τοῦ ἀνακτόρου της καὶ εἰς τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ σκεύη της ὀλίγην ἀπὸ τὴν ὡραιότητα καὶ ἁρμονίαν αὐτήν. Ἀπὸ φύλλα καὶ πάλιν δένδρων καὶ ἀπὸ βότανα διάφορα ἀνακαλύπτει τὰς βαφὰς καὶ σκέπτεται τότε νὰ ἀπαθανατίσῃ τὰ φύλλα καὶ τοὺς καρποὺς τοῦ δένδρου, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλει τὸ θαυμάσιον μεταξωτὸν ὕφασμα. Ἡ μικρὰ αὐτοκράτειρα ἀντιγράφει εἰς τὸ ὕφασμα ἐπάνω ὡραῖα κλαδιὰ πράσινα καὶ κόκκινους καρποὺς μουρηᾶς καὶ ἰδοὺ ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῆς ζωγραφικῆς, ἡ πρώτη ἀνακάλυψις τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον σιγά, σιγὰ δὲν θὰ ἀντιγράφῃ πλέον μόνον τὴν ἄψυχον φύσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔμψυχον.

Ἡ πρώτη λοιπὸν ἰδέα τῆς ζωγραφικῆς ἐφηρμοσμένης εἰς τὴν βιομηχανίαν μᾶς ἔρχεται ἀπὸ γυναῖκα τῆς κιτρίνης φυλῆς, ἀπὸ τὴν αὐτοκράτειραν Λοὺϊ-Τσέου, τὴν ὁποίαν οἱ Κινέζοι ἀπὸ εὐγνωμοσύνην ἀπεθέωσαν μετὰ τὸν θάνατόν της. Τὴν ὀνόμασαν **ἱερὸν πνεῦμα τοῦ μεταξοσκώληκος** *καὶ εἰς τιμήν της ἵδρυσαν μεγαλοπρεπῆ ναὸν μέσα εἰς ἀληθινὸν παράδεισον ἀπὸ δένδρα μουρηᾶς.*

Ἑορτὴ τῆς ἀνοίξεως δὲν εἶναι διὰ τοὺς Κινέζους ἡ πρωτομαγιά, ἀλλὰ ἡ 1η Ἀπριλίου. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν γίνονται θαυμάσιαι ἑορταὶ ἀνθέων καὶ θυσίαι εἰς ἀνάμνησιν τῆς Λοὺϊ-Τσέου τοῦ ἱεροῦ Πνεύματος τῶν μεταξοσκωλήκων.

Ἡ ἑκάστοτε βασιλεύουσα αὐτοκράτειρα ὑποβάλλεται μαζὴ μὲ ὅλας τὰς γυναῖκας τοῦ Οὐρανίου Κράτους εἰς νηστείαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα πρὸ τῆς τελετῆς. Καὶ τὴν ἡμέραν μετὰ προσευχὰς καὶ ὕμνους εἰς τὸν ὡραῖον ναὸν τῆς Λοὺϊ-Τσέου γίνονται ἀπὸ τὴν αὐτοκράτειραν αἱ θυσίαι καὶ στολίζεται μὲ τὰ ἴδια της χέρια ὁ ναὸς μὲ φύλλα τῆς μουρηᾶς, τοῦ δένδρου τὸ ὁποῖον ἀπέκτησεν ἱερότητα, ὅπως καὶ ἡ μικρὰ αὐτοκράτειρα.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

(Ἡ Ἀσπασία καὶ αἱ μαθήτριαι)

Ἡρώ. Ἕνα βιβλίον ποῦ ὁ παιδαγωγὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου εἶχε πάντοτε εἰς τὰ χέρια του καὶ ἦτο ἀφιερωμένον εἰς τὸν μαθητήν Κύρνον, εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον. Ὁ ποιητὴς Θέογνις....

Μελπομένη. Οὔφ! καὶ σύ, γιὰ τὸν Θέογνιν τώρα, θὰ ἀμιλήσωμεν· ὅλη ἡ νεότης διαβάζει τὸν Θέογνιν ὡς παιδαγωγόν. Ἂν καὶ δὲν βλέπω ποῦ εὑρίσκονται αἱ παιδαγωγικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὸ βιβλίον του καὶ διατὶ ἡ νεότης πρέπει νὰ ποτίζεται μὲ τὴν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

Κλειώ. Οἱ στῖχοι του εἶναι ὡραῖοι καὶ αὐτὸ φθάνει...

Μελπομένη. Τότε δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ διαβάζουν τὰ παιδιὰ καὶ οἱ νέοι τοὺς στίχους του πρὸς τὸν εὐγενῆ υἱὸν τοῦ Πολυπείου, καὶ νὰ μανθάνουν νὰ περιφρονοῦν τὸν λαόν.

Ἀσπασία. Οἱ εὐγενεῖς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔμαθαν νὰ γνωρίζουν τὴν ἀξίαν τοῦ λαοῦ, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ ἐπηρεασθοῦν ἀπὸ τοὺς ὡραίους στίχους τοῦ ποιητοῦ. Ἄλλως τε δὲν βρίσκω νὰ ἔχῃς δίκηο παιδί μου· οἱ στίχοι του ὑβρίζουν τὸν δουλο πρεπῆ λαόν, ἀλλ' ὄχι τὸν φιλελεύθερον.

Κτύπα τὸ κτῆνος, τὸν λαὸν ἀλύπητα
καὶ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ἀγκυστριοῦ σου κέντα τον
κι' εἰς τὸ κεφάλι βάλε του ζυγὸν βαρὺν
Γιατ' εἰς κανένα μέρος κάτω ἀπ' τὸν ἥλιον

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

(Θυγάτηρ τοῦ διαδόχου Φερδινάνδου καὶ πιθανὴ σύζυγος τοῦ υἱοῦ τοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου)

Δὲν θαῦρῃς ἄνδρας τὴν δουλείαν ν' ἀγαποῦν [ὅσον ἐδῶ.

Ἡρώ Ὥστε βλέπεις, Μελπομένη, ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ μιλοῦμεν καὶ γιὰ τὰ γνωστότερα ἀκόμη πράγματα. Ἀπὸ τὴν συζήτησιν μὲ τὴν Ἀσπασίαν ἡμεῖς αἱ νεώτεραι μορφώνομεν γνώμην.

Ἀσπασία. Διὰ τὸν Θέογνιν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ ἀκριβῶς ὅτι μᾶλλον ἐπιτίθεται κατὰ τῆς ἀριστοκρατίας, ἂν καὶ εὐγενὴς αὐτός, καὶ τὴν ἐξευτελίζει.... Καὶ εἶχε δίκαιον. Διότι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἡ πατρίς του, τὰ Μέγαρα, ἐξέπεσε διότι εἶχαν ξεπέσει οἱ ἀριστοκράται της. Ἄνθρωποι φιλοχρήματοι ἐπουλοῦσαν τὴν εὐγένειάν των εἰς τιμὰς ἐξευτελιστικάς. Οἱ στῖχοι διὰ τοὺς γάμους τῶν ἀριστοκρατῶν εἶναι πολὺ χαρακτηριστικοί.

«Ἂν τράγον ἀγοράζωμεν ἢ ἄλογο ἢ γάϊδαρον
»Κρατοῦμεν στὴ γενεά του καὶ τὴν ζητοῦμεν [ἔνδοξην,
»Κι' ὅταν γιὰ γάμον πρόκειται, τὴς πρόστυχες, [οἱ εὐγενεῖς παντρεύονται,
»Προστύχων κόρες, γιατὶ τοὺς φέρνουν χρήματα.
»Τὰ πλούτη, βλέπεις, τὴν ἀρχοντιὰν ἐμόλυναν
Ὥστ' εἰς τὸ μέλλον μὴν παραξενεύεσαι
ἂν ὁ λαὸς τῶν Μεγάρων ξέπεσε
Κι' ὅλοι, καλοί, κακοὶ ἀνακατώθηκαν.

Τὸ περίεργον εἶναι πῶς ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος μισεῖ τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν περιγράφει μὲ τὰ μελανότερα χρώματα ἠμπορεῖ νὰ κατηγορῇ τοὺς ἀριστοκράτας συμπολίτας του, διότι τὴν ἀπέφυγαν μὲ πλουσίους γάμους. Ἡ δυστυχία τὸν φέρει εἰς ἀντίφασιν μὲ τὸν ἑαυτόν του, τὸν κάμει κακόν, δύσθυμον, γρυνιάρην. Ἐδῶ ἀκριβῶς εὑρίσκεται ἡ μεγάλη διαφορά του μὲ τὸν Σόλωνα. Ἐκεῖνος ἀντικρύζει τὴν δυστυχίαν μὲ ἡρωϊσμόν, φεύγει, ἐκπατρίζεται, γίνεται ἔμπορος καὶ ἀποκτᾶ χρήματα. Καὶ ἐπιστρέφει εὐτυχὴς καὶ μὲ νέας δυνάμεις καὶ γνώσεις, τὰς ὁποίας χρησιμοποιεῖ διὰ τὸ καλὸν τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ Θέογνις μένει εἰς τὰ Μέγαρα, θυμώνει, μαλώνει, ὑβρίζει καὶ γράφει στίχους ὡραίους μέν, ἀλλὰ ἐντελῶς ἀπαισιοδόξους, ἰδίως διότι ἐπτώχευσε.

«Χειρότερα κι' ἀπὸ τὸν φοβερὸ τὸν πυρετὸ
»καὶ ἀπὸ τὰ συχαμένα τὰ γεράματα
»τὸν ἄνθρωπο τὸν τίμιο τσακίζει ἡ φτώχεια [ἡ φριχτή.
»Γιὰ νὰ τὴν ἀποφύγῃς, μὴ φοβηθῇς,
»εἰς τὴν βαθειὰ τὴν θάλασσα νὰ γκρεμιστῆς
«κι' εἰς τὴν ἄβυσσο τὴν πλέον φοβερή....
»*Ὁ θάνατος χίλιες φορὲς καλλίτερος*
» *ἀπὸ ζωὴν ποῦ φθείρει ἡ μιζέρια.*

Καὶ εἰς ἄλλους στίχους, πειὸ ἀπηλπισμένος ἀκόμη ἐπικαλεῖται τὸν θάνατον μὲ λόγια ἀγωνίας.

«*Εἶν' εὐτυχὴς καὶ τρισευτυχισμένος*
» *ὅποιος στὸν Ἅδην κατεβαίνει*
» *χωρὶς ἀγῶνα στὴν ζωή,*
» *χωρὶς νὰ τρέμῃ στοὺς ἐχθρούς του ἐμπρός,*
» *χωρὶς ἀπὸ ἀνάγκην νὰ λυγίζεται,*
» *χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ τῆς φιλίας τὴν ψευτιά.*

Εἰς τὴν νεότητά του φυσικὰ ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον πεσιμιστής, ἂν καὶ οἱ στῖχοι του ἐκφράζουν τὴν ἔλλειψιν τῆς πίστεως εἰς ἄλλην ζωήν, ἡ ὁποία, ἔλλειψις πίστεως καὶ πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὴν δικαιοσύνην τῶν θεῶν γίνεται καταφανὴς εἰς ὅλον του τὸ ἔργον.

«*Παίζω μὲ τῆς νεότητος τὴν γλύκα*
» *γιατ' ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρό*
» *σὰν θαῦρεθῶ κατ' ἀπ' τὴν γῆ, χωρὶς ζωὴ*
» *θὰ μοιάζω πέτρα ἄφωνη*
» *μακρειὰ ἀπὸ τοῦ ἥλιου τὸ ἀγαπημένο φῶς*
» *καὶ δὲν θὰ βλέπω πλέον τίποτε ἂν καὶ καλός.*

Ἐκεῖνο ἰδίως ποῦ τὸν συντρίβει εἶναι αἱ ταπεινώσεις ποῦ ὑποφέρει, διότι δὲν εἶναι πλέον πλούσιος. Ἐπειδὴ τὰ χρήματα, λέγει, εἶναι τὸ πᾶν, ὁ ἄνθρωπος ποῦ δὲν τὰ ἔχει περιφρονεῖται καὶ ὅταν εἶναι ἐνάρετος καὶ ὡραῖος καὶ ἀπὸ καλὸ γένος. Καὶ δὲν κουράζεται νὰ παραπονῆται κατὰ θεῶν καὶ ἀνθρώπων διὰ τὴν συμφοράν του αὐτήν.

Μελπομένη. Μὰ δὲν βλέπω τότε εἰς τί ὠφελεῖ ὁπεσιμισμὸς αὐτὸς τὴν νεολαίαν, εἰς τὰ χέρια τῆς ὁποίας κυκλοφορεῖ τὸ βιβλίον αὐτό. Δὲν βλέπω τὸν παιδαγωγικόν του σκοπόν. Καὶ δὲν ἐννοῶ διατὶ πρέπει νὰ ἐμπνέωνται οἱ νέοι ἀπὸ ἀπαισιοδοξίας, εἰς τὴν ἡλικίαν ἀκριβῶς ποῦ ἀνθεῖ ἡ ἐλπὶς εἰς τὴν νεανικὴν των ψυχήν.

Κλειώ. Εἰς τὸν παιδαγωγὸν μένει ν' ἀναπτύξῃ τὸ θέμα τῆς ἀπαισιοδοξίας εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴν ἐπηρεάσῃ τὴν παιδικὴν ἀντίληψιν. Ἐγὼ θὰ ἔλεγα εἰς τοὺς νέους, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ μὲ τόσην ἀξίαν, ἐβασανίσθη εἰς τὴν ζωήν του, ἀκριβῶς διὰ τὴν ἀπαισιοδοξίαν του. Θὰ ἔκαμνα τὸν παραλληλισμὸν ὃν μᾶς ἔκαμε πρωτήτερα ἡ Ἀσπασία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Σόλωνος καὶ θὰ ἔστρεφα τὴν προσοχὴν τῶν νέων εἰς τὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποία πάντοτε καὶ παντοῦ δίδει ἐλπίδας καὶ δημιουργεῖ αἰσιοδόξους.

Ναυσικᾶ ἡ Φιλάρχαιος.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Ὁ Bourget μὲ περιμένει εἰς τὴν Λωζάνην. Διὰ νὰ εὕρω σειρὰν ἔπρεπε νὰ ζητήσω νὰ μὲ δεχθῇ μόλις ἔφθασα εἰς τὸ Montreux. Καὶ μοῦ ὥρισε τὰς τριάντα τοῦ μηνός. Αἱ ἐκδρομαὶ ἐτελείωσαν. Καὶ τώρα μὲ κατέχει ἡ συγκίνησις τῆς ἰατρικῆς ἐπισκέψεως.

Φθάνω τὴν τελευταίαν στιγμήν. Ὁ ἰατρὸς εἶχεν ὁρίσει εἰς τὰς 5 μ. μ. καὶ τὸ τραῖνο τοῦ Oberland ἔφθασεν εἰς τὰς 4. Μόλις ἐπρόφθασα νὰ ἀφήσω τὴς βαλίζες μου εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Παραλείπω τὰ δυσάρεστα αὐτὰ τῶν σχέσεών μας μὲ τοὺς ἰατρούς. Ὅταν πρόκειται δι' ἐπισκευὰς εἴτε ἀνθρώπων, εἴτε πραγμάτων ἕνα σύννεφο μελαγχολίας ἁπλώνεται ἐμπρός μας. Κάτι ποῦ ἐρράγισε εἴτε μέσα μας εἴτε γύρω μας εἶναι 'σὰν ἕνα προκνάκρουσμα ἑνὸς γενικοῦ συντρίμματος, ποῦ ἐπέρχεται μοιραίως μετὰ τὸ ράγισμα.

Τρεῖς ἡμέρες εἰς τὴν Λωζάνην ἀχρωματίστες, ἂν καὶ μὲ διαρκεῖς καταιγίδας καὶ τρεξήματα δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

Ἂν ἔλειπεν ὁ νέος μου φίλος κ. Ἀχ. Παπαδᾶτος ἡ ἡμέρες αὐτὲς θὰ ἦσαν μελαγχολικές. Ἀλλὰ εἶναι ἡ νεότης τῆς μικρᾶς μας συντροφιᾶς, μία νεότης εὔθυμη, ζωηρά, ποῦ τραγουδεῖ καὶ χορεύει καὶ χαριτολογεῖ καὶ μὲ τὴν γραῖαν διευθύντριαν τῆς pension καὶ μὲ τὰς νέας καὶ ὡραίας συνοίκους μας.

Πηγαίνομεν εἰς τὸ δάσος, εἰς τὸ Ouchy, εἰς τὸ concerts τῆς Cathedrale προσκαλούμεθα εἰς τσάϊα, ἐπισκεπτόμεθα σχολεῖα, συναντῶμεν Ἀθηναίους καὶ Ἀθηναίας εἰς κάθε βῆμα. Τὸ καλοκαίρι ἡ Ἑλβετία μεταβάλλεται εἰς Ἀθηναϊκὴν παροικίαν.

Εἰς ἕνα σχολεῖον, ποῦ μᾶς φέρῃ ὁ κ. Παπαδᾶτος δὲν βλέπομεν οὔτε ἕνα θρανίον, οὔτε ἕνα μαυροπίνακα. Τίποτε ἀπὸ τὴς ἀσχημίες ποῦ μᾶς ἐνθυμίζουν τὴν πληκτικὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν. Ἕνα πάρκο ἀπέραντο, ἐπάνω, ψηλὰ εἰς ἕνα ὁλοπράσινον ὕψωμα,—ἡ Λωζάνη συγγενεύει μὲ τὴν Σύρον εἰς τὰ ἀνεβοκατεβάσματα τῶν δρόμων—ἕνας κῆπος γεμάτος ὀπωροφόρα δένδρα, μία ὡραία βίλλα, ποῦ μοιάζει 'σὰν γιγάντιο λουλούδι μέσα εἰς τὰ πράσινα καὶ τὰ χρυσοκόκκινα φύλλα τῶν κολοσσαίων δένδρων.

Ἡ ἀλέα ποῦ περνοῦμεν σπαρμένη ἀπὸ ἀχλάδια ὥριμα καὶ δαμάσκηνα. Παρακεῖ καμμιὰ εἰκοσαριὰ παιδιὰ μὲ ὁμοιόμορφες στολὲς παίζουν φουτ-μπώλ.

Φροῦτα ποῦ θὰ τρώγουν, ἀπὸ αὐτὰ ποῦ γιαλίζουν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας, λέγω γιὰ τὰ παιδιά. Οὔτε ἕνα, οὔτε τὰ προσέχουν, ἀπαντᾷ ὁ κ. Παπαδᾶτος. Ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι ρητὴ καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ διευθυντοῦ νόμος.

Ὁ διευθυντὴς εἶναι νέος ἄνθρωπος, ξανθός, ὑψηλός, στεγνὸς καὶ ἡ γυναῖκα του μιὰ χαριτωμένη φρέσκα καστανὴ ποῦ μιλεῖ γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου 'σὰν νὰ μιλῇ γιὰ δικά της παιδιά.

Μᾶς προσφέρουν πλούσιο τσάϊ καὶ ἔπειτα ἐπισκεπτόμεθα τὴν villa. Κάθε μαθητὴς ἔχει τὸ δωμάτιόν του, ἐπιπλωμένο καὶ στολισμένο κατὰ τὸ γοῦστο του. Δύω μαῦροι πρίγκηπες ἔχουν μεταφέρει εἰς τὰ δωμάτιά των ὅλην τὴν Ἀνατολικὴν πολυτέλειαν. Τὰ γραφεῖα των εἶναι ἀπὸ πολύτιμο ξύλο ποῦ μυρίζει Ἀραβίαν καὶ τὰ σκεπάσματα τῶν κρεββατιῶν των εἶναι χρυσοκέντητα.

Ἐδῶ βλέπετε δὲν ἔχουν πέρασιν αἱ αὐστηρότητες τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς τῶν μερῶν μας. Τὸ παιδὶ ἀλλάζει τόπον, χωρὶς νὰ ἀλλάσσῃ σχεδὸν τὰς συνηθείας τῆς οἰκογενειακῆς του ζωῆς. Δὲν ἐρημόνεται. Δὲν ὀρφανεύει.

Οἱ τοῖχοι τῶν δωματίων τῶν ὑποτρόφων εἶναι γεμάτοι ἀπὸ εἰκόνας. Τοποθεσίαι τῆς πατρίδος κάθε μαθητοῦ, φωτογραφίαι τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν, τῶν φίλων, τῶν συγγενῶν. Ὑποθέτω ὅτι τὰ παιδιὰ θὰ μανθάνουν τὴν γεωγραφίαν, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου περιφερόμενα ἀπὸ δωματίου εἰς δωμάτιον. Καὶ τί ὡραία μέθοδος νὰ μανθάνῃ κανεὶς τόσον εὔκολα καὶ φυσικὰ τόσα πράγματα. Τὰ λουτρά των θαῦμα καθαριότητος . . . .

Μία τυφλὴ κυρία τῆς pension μὲ παρακαλεῖ νὰ τῆς στείλω τὰς φωτογραφίας τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου καὶ τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας. Μοῦ λείπουν ἀπὸ τὴν βασιλικήν σας οἰκογένειαν καὶ ἤθελα πολὺ νὰ ἰδῶ, ἂν εἶναι ὡραῖοι.

Πῶς θὰ τὲς ἰδῇ, ἀφοῦ εἶναι τυφλή! Ἴσως μὲ τὴν ἀφήν. Οἱ περισσότεροι τυφλοὶ ἔχουν μάτια εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων.

Μιὰ ἀγαπητὴ φίλη, ἡ Μαριγούλα Μαντζαβίνου, εἶναι ἐδῶ. Βλεπόμεθα καθ' ἡμέραν. Μοῦ διηγεῖται ὅλον της τὸν θαυμασμὸν διὰ τὸν συμπολίτην μου κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον των. Ἄλλως τε ὅλαι αἱ Ἑλβετικαὶ Ἐφημερίδες ἀφιερώνουν κύρια ἄρθρα ἐνθουσιώδη διὰ τὸν ἐκ Κρήτης πολιτευτήν. Τότε δὲν ἦτο ἀκόμη οὔτε κἂν βουλευτὴς ἰδικός μας. Τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς της πέρνομεν ἕνα τσάϊ εἰς τὸ Ouchy καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν φεύγομεν διὰ τὴν Γενεύην.

Ὀκτὼ ἡμέρες διὰ τὴν Μέλπω, τὴν νέαν

μου φίλην, τῆς ὁποίας ἐδιαβάσατε ἤδη καὶ ποιήματα καὶ πεζογραφήματα. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὰ ἀπέναντι τῆς μουσικῆς μεγαλοφυΐας της. Τί ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ ἡ μουσικὴ τῶν ποιημάτων ἡ τόσον ἔμμορφη ἀπέναντι τῆς μαγικῆς γοητείας ποῦ σκορποῦν οἱ ἦχοι τοῦ πιάνου της κάτω ἀπὸ τὰ δάκτυλά της.

Τὴν βλέπω ἐμπρός μου νὰ χαϊδεύῃ τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου τόσον ἁπαλὰ τόσον γλυκά, σὰν νὰ τοὺς μεταδίδῃ ὅλην τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν γλύκα τῆς ψυχῆς της. Καὶ ἔπειτα 'σὰν ὁ πόνος νὰ σκορπίζῃ κἄποιες σκιὲς γύρω ἀπὸ τὰ νεανικά της ὄνειρα, τὸ πιάνο στενάζει, κλαίει. μυρολογεῖ.

Εἴτε Schumman παίζει, εἴτε Beethowen. εἴτε Listz ἡ Μέλπω γίνεται ἕνα μὲ τὸν συνθέτην, ἑνόνει τὴν σκέψιν της μὲ τὴν ἰδικήν του, τὸ αἴσθημά της μὲ τὸ δικό του, τὸ ὕφος της μὲ τὸ ὕφος του. Δὲν εἶμαι μουσικός. Ἀλλ' ἡ νέα μου φίλη κάμνει μουσικοὺς καὶ τοὺς τοίχους ἀκόμη. Τὴν ἐντύπωσιν ποῦ μοῦ ἔκαμε τὸ παίξιμό της μόνον εἰς τὰ κοντσέρτα τοῦ Wagner τοῦ Μονάχου εἶχα αἰσθανθῆ.

Μία φίλη καὶ συμμαθήτριά της, Ἑλβετίς, ἔπαιξε μιὰ ἡμέρα κάτι ὕστερα ἀπὸ τὴν Μέλπω. Ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὰς καλλιτέρας ἐκτελεστρίας τοῦ Ὠδείου τῆς Γενεύης. Τὰ χέρια της ἐπηδοῦσαν ἐπάνω εἰς τὸ πιάνο ἐξωφρενικά, ἡ σάλα ἐγέμισε βροντές, κάτι 'σὰν ἀνεμοστρόβιλος ἐκυλοῦσε μέσα εἰς τ' αὐτιά μου, ἀλλ' ἡ ψυχή μου δὲν ἠσθάνθη τίποτε. Ἂν ἤκουα ἄλλο ἕνα κομμάτι ἔτσι παιγμένο θὰ ἐπάθαινα κεφαλόπονο. Ἐνῶ τὸ παίξιμο τῆς Μέλπως ἔκανε τὴν ψυχήν μου νὰ πονῇ, νὰ χαίρεται, νὰ γελᾷ, νὰ κλαίῃ.

Καὶ ὅταν ἔπρεπε νὰ παίξῃ δυνατά, κατώρθωνε νὰ γλυκαίνῃ τὸν ἦχο τῆς νότας της, νὰ τὴν κάμνῃ σοβαρά, αὐστηρά, ὄχι ξερή. Πάντοτε ἐνόμιζα ὅτι γιὰ νὰ εἶναι ἕνας μουσικὸς τέλειος, πρέπει νὰ εἶναι εἰς τελείαν ἁρμονίαν μὲ ὅ,τι παίζει.

Ἡ Μέλπω εἶναι εὐεργετικὰ προικισμένη ἀπὸ τὴν φύσιν. Ἔχει ὅλων τῶν εἰδῶν τὴς ἁρμονίες καὶ τὴς ὡραιότητες. Μιὰ εἰκόνα τοῦ Μουρίλου, θερμή, ἐκφραστική, ὅλη νεότης καὶ δροσιὰ καὶ φῶς, ξεκρεμασμένη ἀπὸ τὸν τοῖχο, ζωντανευμένη, σκορπᾶ θησαυροὺς εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ζωῆς. Πρῶτα πρῶτα παίζει. Αὐτὸ εἶναι ἡ κυριεύουσα οὐσία τοῦ ἐγώ της. Ἔπειτα: γράφει, κεντᾶ, ράπτει τὰ φορέματά της, πλέκει, εἶναι μοναδικὴ κόρη, ἀδελφή, θεία καὶ φίλη. Ὅταν λέει, *τὴν Ἑλλάδα μας*, ἡ λέξις εἰς τὸ στόμα της γίνεται ποίημα ὁλόκληρον. Ἂν καὶ ἀπὸ μικρὸ παιδὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, πρῶτα εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὴν Γενεύην, εἶναι Ἑλληνὶς γνησιωτέρα ἀπὸ ὅλας μας. Τὰς Ἀθήνας ποῦ ἔμεινε τόσον ὀλίγον τὰς παίζει εἰς τὰ δάκτυλα.

Μὲ τέτοια συντροφιὰ ἡ ὀκτὼ ἡμέρες τῆς Γενεύης πέρασαν 'σὰν ὄνειρο. Φλυαρία, φλαναρισμα εἰς τοὺς δρόμους, μουσική, διάβασμα, θέατρο. Τὴν Γενεύη τὴν ἔβλεπε, θαρρῶ, καὶ ἡ Μέλπω, γιὰ πρώτη φορὰ μαζή μου. Μὲ τὰ Ὠδεῖα της, μὲ τὰ σοβαρὰ καθήκοντα τῆς ζωῆς, με τὴς μελέτες της δὲν εἶχε λάβει καιρὸ ὡς τότε νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὴν Γενεύη. Ἕνα βράδυ ἐτριγυρνούσαμεν εἰς τὰ σκότη τῆς Παλαιᾶς Γενεύης, γιὰ νὰ ἀνακαλύψωμεν κἄποιαν αἴθουσαν κοντσέρτου, ποῦ θὰ ἔπαιζεν ὁ μέγας ὀργανίστας τῆς Γενεύης καὶ δάσκαλός της, νομίζω, εἰς τὴν σύνθεσιν.

Εἴχαμεν κάμει λάθος εἰς τὴν ἡμέραν. Ἀλλὰ χωρὶς τὸ λάθος αὐτὸ δὲν θὰ εἶχα ἰδῆ τὴν Παλαιὰν Γενεύην μὲ τοὺς στενοὺς δρόμους καὶ τὰ ὑπερύψηλα παληὰ σπίτια, ἀπαράλλακτη συνοικία τοῦ Πέρα τῆς Κων/πόλεως.

Τὰ παράθυρα τῶν μεγάλων σπιτιῶν καγγελωτά, τὰ φανάρια τῶν δρόμων ἀραιὰ καὶ μισοσβυσμένα, ἀνήφοροι καὶ κατήφοροι μὲ καλντηρίμια, κάτι 'σὰν μυστήριο καὶ 'σὰν πένθος καὶ εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰ σπίτια.

Ἡ παληὰ Μητρόπολις, ἐκκλησία Γοτθική, σκορπίζει γύρω της βαρειὲς μαύρες σκιές. Γυρίζομεν σιγά, μὲ ἐλαφρὰ βήματα, μὲ κἄποιαν εὐλάβειαν κάτω ἀπὸ τὸ βαρύ, τὸ σκοτεινὸ οἰκοδόμημα. Ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ τὸ κοντσέρτο. Ἡ Ἐλβετία ἔχει τὴν ὡραίαν συνήθειαν νὰ δίδῃ εἰς τὴς ἐκκλησίες της τὰ ὡραιότερα κοντσέρτα. Ἁπλῆ καὶ ἀπέριττη ὅπως εἶναι ἡ ἐκκλησία τῶν Διαμαρτυρομένων, χωρὶς στολισμοὺς καὶ εἰκόνας ἁγίων πουθενά, μὲ τὰ αὐστηρὰ καθίσματά της παραταγμένα συμμετρικά, 'σὰν νὰ σὲ προσκαλοῦν εἰς ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν, μὲ τὸ γλυκὺ καὶ διακριτικὸν φῶς ποῦ χύνεται εἰς κύματα πολύχρωμα ἀπὸ τὰ γοτθικά της παράθυρα, εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ προδιαθέσῃ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ὡραίας μουσικῆς.

Καὶ τρέχει ὁ κόσμος πατεῖς με πατῶσε, ξένοι καὶ ἐντόπιοι εἰς τὰ κοντσέρτα αὐτὰ μὲ μιὰ δρ. εἴσοδον καὶ περνᾶ μιὰ ὥρα εὐχάριστα, ἀπολαυστικά, μὲ κατάνυξιν καὶ εὐλάβειαν, τὴν ὁποίαν ὡς τώρα ὁμολογῶ ὅτι δὲν αἰσθάνθηκα οὔτε εἰς τὴν ἰδικήν μας ἐκκλησίαν, ὅταν λέγωνται καὶ ψάλλωνται ἔνρινα, ἱερὰ λόγια, οὔτε εἰς τὰ διάφορα κοσμικὰ κοντσέρτα.

Τὸ ὄργανον τῆς Cathedrale τῆς Παλαιᾶς Γενεύης φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα

τοῦ κόσμου, ἂν καὶ τῆς Λωζάνης ποῦ εἶχα ἀκούσει πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μοῦ εἶχεν ἀφίσει μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἐκεῖ εἴχαμεν εὑρεθῆ τυχαίως καμμιὰ δεκάριὰ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας φίλοι καὶ γνωστοί, χωρὶς νὰ ἀνοίξωμεν τὸ στόμα, ἀλλ' οὔτε νὰ ἀνταλλάξωμεν σχεδὸν χαιρετισμόν. Τόσον μᾶς εἶχε συναρπάσει ἡ ὡραία μουσική, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μοῦ φαίνεται ὅτι ἀκούω ἀκόμη τὴς βροντὲς μιᾶς καταιγίδος καὶ βλέπω τὴς ἀστραπὲς καὶ αἰσθάνομαι τὴν ὁρμὴν τῆς βροχῆς καὶ τὸ βαρὺ κανονοβόλημα τῶν κερκυνῶν. Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχεν ἀντιγράψει ἀπὸ τὴν φύσιν δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον ποιὸς μεγάλος συνθέτης. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι εὐθὺς ποῦ ἐτελείωσε τὸ κοντσέρτο ὁ ἄλλος μεγάλος συνθέτης, ἡ φύσις, μᾶς ἔδωκε τὸ πανομοιότυπον τοῦ πρώτου, ἴσως μὲ ὀλιγωτέραν ἐκείνου ἐπιτυχίαν. Ἄλλο κοντσέρτο εἰς τὴν Γενεύην ἦτο τοῦ Πάρκου τῶν *Ζωηρῶν Νερῶν* ὅπως λέγουν ἐκεῖ, des Eaux Vives. Ἔξω ἀπὸ τὴν Γενεύην ἀρκετά, μὲ συγκοινωνίαν τραμ τῆς ξηρᾶς καὶ Τραμ μικρῶν βαποριῶν τῆς λίμνης, κάτι σὰν Φάληρον, ἀλλὰ ὑπὸ μορφὴν ἀπεράντου πάρκου καὶ χλοοσπαρμένης γῆς. Κοντσέρτα καὶ ἐδῶ καθ' ἡμέραν καὶ καραγκιόζης πολιτισμένος καὶ εὐπρεπὴς καὶ Λον-τέννυς καὶ ποδοσφαίρισμα καὶ ἀλογάκια καὶ ἰδίως ὄργια πρασινάδας καὶ ὡραίων λουλουδιῶν. Ὁ κόσμος σκορπισμένος παντοῦ, χωρὶς παρέλασιν στερεότυπον τουαλεττῶν, ἀλλ' οὔτε σιωπηλὴν συγκέντρωσιν γύρω ἀπὸ τραπεζάκια πυκνά. Μία δύσις κάτω εἰς τὸ ἀντικρὺ μέρος τῆς λίμνης προσθέτει καὶ αὐτὴ τὸ ἀντιφέγγισμα ροδοφύλλων καὶ μενεξέδων ἐπάνω εἰς τὸ νερὸ καὶ ἔτσι ἡ εἰκὼν γίνεται ἀπὸ ἐκείνας ποῦ σκορπίζουν νότες ἁρμονίας καὶ δόξης εἰς τὴν ψυχήν.

Τὸ βράδυ τὸ ἀντικρεινὸ αὐτὸ μέρος τῆς λίμνης καίεται ἀπὸ τὰς φωταψίας καὶ τὰ βεγγαλικὰ τοῦ Καζίνου, ἄλλου κέντρου κοντσέρτων, θεάτρου, καφφενείων, εἰς τὰ ὁποῖα δίδουν καὶ φαγητόν. Σάλες ἀπέραντες, ἐξῶστται καὶ ταράτσες ἐπάνω εἰς τὸ νερό, μπιλιάρδα, χαρτοπαίγνια, Τσιγγάνοι, ἀρπίστριες, κάθε εἶδος ἐλαφρᾶς καὶ ξεκουραστικῆς διασκεδάσεως. Εἰς τὸ θέατρον παίζουν μίαν Ἐπιθεώρησιν, θαυμασίως φαντασμογορικήν. Φλαναροντας ἕνα βράδυ ἐπάνω εἰς τὰ Quais μὲ τὴν Μέλπω, οἰκογενειακῶς, ἐφθάσαμεν ἕως τὸ Καζῖνο. Ἡ νέα μου φίλη δὲν εἶχε πατήσει ποτὲ τὸ πόδι της ἐκεῖ. Ὁ σχολαστικισμὸς τοῦ Ὠδείου καὶ ἐδῶ ἀπορροφᾶ ὅλες τὴς ἡμέρες καὶ τὴς νύκτες τῶν μαθητριῶν. Εἶναι φορτωμένες μὲ τόση δουλειά, ὥστε ζοῦν 'σὰν κλεισμένες εἰς μοναστήρι. Πιάνο εἰς τὸ Ὠδεῖον, πιάνο εἰς τὸ' σπῖτι. Καὶ πλῆθος ἀπὸ ἄλλα μαθήματα θεωρητικά. Ἡ Ναυσικᾶ Παλαμᾶ, ἕνα ἀπὸ τὰ κορίτσια ποῦ ἔκαμαν θαύματα προόδου εἰς ἕνα χρόνο μέσα εἰς τὸ Ὠδεῖον τῆς Γενεύης, εἶχε λυώσει καὶ ἐξαντληθῆ ἀπὸ τὴν πολλὴ δουλειά. Ἡ ὁποία ὅμως, ὡς λέγει, εἶναι εὐχάριστη, διότι εἶχε τὴν τύχην, ὅπως καὶ ἡ Μέλπω νὰ διδάσκωνται ἀπὸ ἕνα Stavenhagen δηλαδὴ ἐξοχότητα τοῦ πιάνου διεθνοῦς φήμης. Ἀλλὰ αὐστηρὰν ἐξοχότητα μέχρι σκληρότητος. Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ διακρίνῃ τὰς Ἑλληνίδας μαθητρίας του μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων καὶ ἡ Μέλπω νὰ εἶναι τὸ καμάρι του καὶ ἡ ἐκλεκτή του καὶ ἡ Ναυσικᾶ ἐπίσης.....

Ἡ Γενεύη μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ εὐχάριστα μὲ ἀφίνει ψυχρὰν καὶ ἀδιάφορον. Ἴσως γιατὶ οἱ κάτοικοί της εἶναι ψυχροί, ἴσως γιατὶ εἶναι μικρογραφία τοῦ Παρισιοῦ χωρὶς ἰδικήν της σφραγῖδα. Τὸ νησάκι τοῦ Rousseau μοῦ εἶχε κάμει ἄλλοτε κἄποιαν ἐντύπωσιν. Νομίζω ὅτι μιὰ μικρὰ σημείωσις εἰς μίαν πινακίδα, ἡ καθαριότης καὶ τὸ ἀνθοστόλισμα τοῦ νησιοῦ ἀφιερώνεται εἰς τὸν λαὸν τῆς Γενεύης, ἡ μικρὰ αὐτὴ ρεκλάμα τοῦ σεβασμοῦ τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου συμπολίτου των μὲ εἶχε συγκινήσει πρὸ χρόνων, ὅταν εἶχα πρωτοέλθει.

Τώρα ὅμως ποῦ ἕνας Ἕλλην καφετζῆς ἔχει κτήσει τὸ λημέρι του ἐδῶ ἡ ἐντύπωσις μετεβλήθη. Ὁ καφφὲς ὁ τούρκικος πληρόνεται σαράντα λεπτὰ καὶ μία μαστίχα ἄλλα τόσα. Βλέπετε ὁ πατριώτης μας σκοπεύει νὰ πλουτίσῃ γρήγορα διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ γίνῃ ἀριστοκράτης. Ἡ γυναῖκα του μία τεραστίων διαστάσεων Ἐλβετίς, κακοντυμένη καὶ ἄσχημη σερβίρει τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα μὲ γαλλικὰς λέξεις, ἐνῶ δύω κορίτσια του μὲ ἀρλεκίνικα ἀντραβὲ καὶ μαλλιὰ Cleo μεταξὺ δεκα ἑξκαὶ δέκα ἑπτὰ χρόνων μπαινοβγαίνουν εἰς τὸ μικρὸν περίπτερον καὶ ἐξοφλοῦν τοὺς λογαριασμούς.

Ἡ Ἐλβετοελληνικὴ αὐτὴ συμμαχία καὶ ἡ κατοχὴ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ νησιοῦ, δὲν εἰξεύρω γιὰ πόσα ἔτη, μοῦ κατέστρεψε τὴν ὡραίαν παλαιὰν ἐντύπωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν δίδουν κάποιαν ἀμυδρὰν ἀνάμνησιν οἱ κύκνοι τῆς λίμνης μὲ τὰ σπιτάκια των.

Ἄπειροι, στακτεροί, μαῦροι μὲ ἀνοιγμένα τὰ πτερὰ στὰ δύω πλάγια μὲ τὴν οὐρὰ σηκωμένην σὰν τιμόνι, μὲ τὸν ψιλὸ λαιμὸ καὶ τὸ κεφάλι ἐπάνω, σὰν στολισμένο κατάρτι, μὲ τὰ δυὼ κόκκινα πόδια ποῦ κινοῦνται ρυθμικὰ 'σὰν κουπιά, ἰδοὺ οἱ κύκνοι τῆς λίμνης, τὸ ἔμβλημα τῆς Γενεύης.

Εἴτε πλέουν μὲ τὴς φτεροῦγες σηκωμένες σὰν μικρὰ ἄσπρα πανάκια, ὁλόασπρης βαρ-

κούλας, εἴτε θυμωμένοι κυνηγοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, εἴτε κάμνουν βουτηὲς σὰν ναπολιτανόπαιδα γιὰ νὰ ἁρπάξουν εἰς τὰ βάθη τῆς λίμνης κανένα κομματάκι ψωμί, ποῦ τοὺς ρίχνουν τὰ παιδιά, εἴτε βγάζουν τὴς ἀγριοφωνάρες των ποῦ διαψεύδουν τὴν παράδοσιν τῶν κυκνείων ᾀσμάτων, τὰ πουλιὰ αὐτὰ εἶναι ὡραῖον στόλισμα τῆς λίμνης, εἶναι ἡ ποίησις τοῦ νεροῦ.

Μπορῶ νὰ στέκωμαι νὰ τοὺς βλέπω νὰ τριγυρίζουν σὰν ζωντανὰ χαριτωμένα παιδιάτικα καραβάκια ὥραν ὁλόκληρον. Καὶ ὅταν περιφέρωμαι εἰς τὸ ἀκρογιάλι καὶ ζητῶ ἀπὸ τὰ ὡραῖα στολισμένα μαγαζεὶὰ κάτι γιὰ ἐνθύμησιν ἀπὸ τὴν Γενεύην, πάλιν ὁλόσσωρους κύκνους ἀγοράζω, μικρούς, μεγάλους, ὁλόκληρον οἰκογένειαν, βαζάκια χαριτωμένα λουλουδιῶν. Ὅταν ἐγύρισα εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς στιγμὴν ἐνθουσιασμοῦ φιλικοῦ ἐχάρισα ἕνα ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν. Νομίζω ὅτι ἦτον ἡ κυρία ἀπὸ τὸ ταπεινωμένο κεφάλι, καὶ τὰ μαζεμένα πτερά. Ἀλλ' ἡ οἰκογένεια ἔπειτα μοῦ ἐφάνηκε τόσον ὀρφανὴ καὶ ἡ θέσις τῆς ταπεινῆς κυκνούλας τόσον ἀδειανὴ ὅταν ἐφόρτωνα τὸν κύκνον της μὲ κόκκινες παπαροῦνες, ὥστε τὴν ἐπῆρα ὀπίσω ἀπὸ τὸν φίλον μου, δανεικὴ καὶ ἀγύριστη.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΦΛΟΓΙΣΜΕΝΟ ΡΑΣΟ

ΤΟΥ κ. ΠΛ. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ

Καὶ μηδὲν τὸ Γηΐνον ἐν ἑαυτῇ Λογιζέσθω

Χοτζάδες τώρα ἀργοκίνητοι μὲ τὰ σμαραγδωτὰ σαρίκια, πάνω σὲ στρωσίδια πλουμιστὰ ἀραδιασμένοι βαστᾶνε τὸ Κοράνι τους καὶ μὲ φωνὴ ἀπ' τὸ θρησκευτικὸ μεθύσι ἀλλαγμένη ψέλνουν ἀδιάκοπα στή ῥυθμισμένη γλῶσσα τῶν ἀράβων, τὰ ὅσα εἶπε κ' ἔγραψε τῆς Μεδινᾶς ὁ μελαψὸς Προφήτης.

— ***Θὰ ξαπλωθοῦνε σὲ κρεββάτια στολισμένα μὲ βαρύτιμα ὑφάδια...***

Εὐαγγελιζότανε γιὰ ὅσους τὸν πιστεύουν, ὁ Μωάμεθ Εὐθουσιασμένοι οἱ Χοτζάδες ἐκουνοῦσαν τὸ κορμί τους ῥυθμικὰ καὶ τραγουδάγανε σὲ ἤχους ναρκωμένους, τὶς θρησκευτικὲς ἐπαγγελίες :

— Θὰ τοὺς ὑπηρετοῦνε πλάσματα ποὺ ἀτελείωτη ἡ νιότη τους ἀργοκυλᾶ σὲ χάδια.

— Αὐτὰ θὰ τοὺς κερνᾶν γλυκὸ κρασὶ σὲ σκαλιστὰ ποτήρια πλουμισμένα μὲ πετράδια...

Ξετυλιγόντανε οἱ ψαλμῳδίες σὲ ἡδονικὸ σκοπὸ καὶ πλέκανε χρυσᾶ γαϊτάνια ὅπου ἔδεναν τὶς εὔπιστες ψυχὲς καὶ τὶς τραβοῦσαν ὅλες μαλακὰ σὰ φοῦντες.

Ὤϊμένα! τὸ μυαλό μου ἔνιωθα σφιγμένο σένα κόμπο ἄλυτο, γορδιακό, καὶ κάτι ματωμένα δάχτυλα νὰ προσπαθᾶνε μὲ ἀπελπισιὰ νὰ τὸ γλυτώσουν ἀπ' τὸν ἄγριο πνιγμό.

Σιγὰ σιγὰ μοῦ φάνηκε πὼς αἰσθανόμουν νὰ τραβιῶνται ἀπὸ πάνω μου, ἴδια φαντάσματα οἱ Πιθανότητες οἱ ἐθνικὲς καὶ νὰ μὲ παρατᾶνε χωρὶς ἐθνικὰ ἰδανικά. Περνοῦσε κ' ἔφευγε γοργόφτερη ἡ Πιθανότης τῆς Αὐτοκρατορίας, κ' ἔπειτα ἡ Πιθανότητα ἑνὸς Ἀλεξάνδρου καταχτητὴ καὶ πιὸ μακρύτερα ἡ πιθανότητα τοῦ φθόγγου τοῦ ἑλληνικοῦ σ' ὅλα τὰ στόματα τοῦ κόσμου τονισμένου, κ' ἄλλες πιθανότητες ἕνα σωρό, ὅλα τὰ ὄνειρα καὶ οἱ ἐλπίδες τῆς ἀριστοκρατικῆς φυλῆς, ἐξόριστες ἀπ' τὴν καρδιά μου Καμμιὰ δὲν ἐγυρνοῦσε ἀπ' αὐτὲς νὰ μὲ κυττάξῃ μὲ παρηγοριᾶς ματιά, γιατί κρατοῦσαν ὅλες μιὰν ἀρχαῖα λήκυθο ὅπου κατέβαιναν πικρὰ τὰ δάκρυα τῆς ἀγωνίας των.

Σὰ νᾶσαν ἀδερφὲς τῆς Δόξας τῶν Ψαρῶν τοῦ Γκύζη εἶχαν ὅλες τὴ φριχτὴ περπατησιά της, μοιάζοντας μὲ περήφανο σταυραετῶν κοπάδι ποὺ ὑψώθηκε τὰ περασμένα χρόνια, θέλοντας μέσα στοῦ ἥλιου τὴ λαμπράδα νὰ φωλιάσῃ, ὥς που θαμπωθήκανε τὰ μάτια τους καὶ κλεῖσαν οἱ φτεροῦγες τους σ' ἕνα βαράθρωμα ταρταρικὸ τοῦ Ἑωσφόρου.

Σὰ βγῆκ' ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιὰ ἄφηκα νὰ μὲ ὁδηγήσουν ὅπου θέλαν τῆς καρδιᾶς μου οἱ παλμοὶ γιατὶ ἡ δύναμή μου εἶχε τσακιστεῖ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς συγκίνησης. Κι' ἂν ἔλειπε αὐτὸ τὸ σπρώξιμο ποῦ ἔνιωθα μεσ' ἀπ' τὸ στῆθος μου νὰ βγαίνῃ σὰ διαταγὴ ὑπέρτατη, ἴσως νὰ ἀφινόμουνα κάτω ἀπ' τὰ ψηφιδωτὰ κουφώματα τῶν θόλων καὶ τὰ μάτια μου νὰ μαρμαρώνανε. κυττάζοντας στῆς νύχτας τὴν ἀπόγνωση τὸ ἄσπρο φάντασμα τοῦ θρύλλου, νὰ περνᾷ μπροστά μου μὲ τρελλὴ περπατισιά, σέρνοντας τὴν πορφύρα του ἀνάμεσα στὸ δάσος τὸ φανταστικό, ζωγραφισμένο στὰ σκοτάδια, ἀπὸ τὶς ἀμέτρητες ἀρχαίων ἱερῶν κολῶνες.

Τὴν ἄλλη μέρα πέρασα μ' ἕνα βαρκάκι στὸ Φανάρι καὶ ἀνέβηκα στὸ μοναστῆρι τ' Ἅϊ Γιώργη σωριασμένο στὰ ἀρχαῖα τείχη τὰ βυζαντινὰ τοῦ **Χρυσοῦ Κέρατος**. Χρησίμευε τὰ χρόνια κεῖνα, ὅταν ἐκυμάτιζε τὸ λάβαρο τὸ κίτρινο μὲ τ' Ἅγιο τὸ Πουλὶ πάνω στὰ κάστρα γιὰ ἐρημητήριο καλογρηῶν, μὰ τώρα ὁ στενώχωρος αὐτὸς περίβολος μὲ τὰ πλατάνια ἀπὸ τὸ καιρὸ τῆς ἅλωσις ἐκεῖ κλεισμένα, ποὺ φαίνονται σὰ νὰ σηκώνωνται στὶς μύτες τῶν ριζῶν τους

σύγκορμα νὰ δοῦν ἂν ἔφυγεν ὁ Ἀμουράτης κ' οἱ Ἀγαρινοί, εἶναι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Χτισμένο κάτω ἀπὸ μιὰ πλαγιά, μικρὴ σὰν ἕνα κῦμα γῆς γυρμένο πρὶν προφτάσῃ ν' ἀνεβῇ στὸ ὕψος, ὅπου τώσπρωχναν οἱ ὑποχθόνιες ὁρμές του, φαντάζει τὸ Πατριαρχεῖο σὰν ἕνα μεγάλο στίβαγμα ἀπὸ κασόνια, πεταμένα τόνα πάνω στάλλο, ἀκανόνιστα ὅπως εἶναι συνήθεια νὰ τ' ἀραδιάζουν τὴν παράμονὴ τοῦ Ἅϊ Γιάννη φτιάνοντας σὲ κάθε δρόμο τὶς φωτιές. Αὐτὸ εἶναι τὸ διαμέρισμα μὲ τὰ γραφεῖα, γιατὶ ἀπὸ τἄλλο μέρος σέρνεται τὸ χτίριο τὸ μεσαιωνικό, κουκκουλωμένο ἀπὸ τὴν ἀρχοντικὴ σταχτιὰ θαμπάδα τῆς παλαιοσύνης, ποῦ θαρρεῖ κανεὶς ὅ,τι αὐτὸ τὸ χρῶμα εἶναι βασανισμένη συλλογὴ κάθε σπιτιοῦ, γιὰ τὶς γενιὲς ὅσες χαρῆκαν ἐκεῖ μέσα κ' ἔκλαψαν σὲ χρόνια περασμένα.

Ἴσως ἡ ὑγρασία στὶς παλιὲς οἰκοδομὲς τὶς ῥημαγμένες, ὅσες μουχλιάζουν γιὰ πολὺν καιρὸ κλεισμένες, νᾶν' τὰ δάκρυα τῶν τοίχων ποὺ θρηνοῦν, γιατὶ καμμιὰ γνωστὴ ἠχὼ ἀνθρωπίνης χαρᾶς δὲν ἔρχεται ξανὰ γιὰ νὰ λευτερώσῃ ἀπὸ τὴ σταχτιά τους νάρκη.

Χτυποῦσεν ὁ ἑσπερινός, καὶ τῆς καμπάνας οἱ μουγγὲς κραυγὲς σὰ δάκρυα μεγάλα ἀπὸ μπροῦντζο ἐκυλοῦσανε στὸ μαραμένο φῶς τοῦ δειλινοῦ καὶ μέσα στὸ μυστήριο τῆς γῆς βουλοῦσαν.

Μιὰ καταιγίδα ἀπὸ φαντασίωση ἐβούησε στὸ νοῦ μου μέσα καὶ στὴ λάμψη τὴν ψυχρὴ ποῦ κάθε ἀστραπὴ ἐλόγχιζε τριγύρω, ἔβλεπα νὰ φωσφορίζουν προβολὲς παρμένες ἀπ' τῆς Ῥωμιοσύνης τὸ μαρτύριο. Περνοῦσανε Πατριαρχάδες μὲ τὶς μύτες τὶς κομμένες, ὅπου συνηθίζαν οἱ Σουλτάνοι νὰ τοὺς ἀκρωτηριάζουν γιὰ νὰ ταπεινώνουν τὴ συνείδηση τοῦ Γένους καὶ τὸ μάτι τους ἔκλαιε λάμψεις τόσο θλιβερές, ποῦ σὲ κανένα μουσικὸ κομμάτι ἐπικήδεια, οὔτε στὸ «Μοιρολόϊ τοῦ *Ingrid*» ὅπου στενοχώρεσεν ὁ *Grieg* ἕνα μοτίβο τόσον ἀπελπιστικό. δὲν ἔχει νότες γιὰ νὰ ἀνταποδώσουν τὴν ἀπόγνωσή τους. Δραγουμάνοι, Προεστοί, Δημογερόντοι, στρέφοντες τὰ βαρεμένα μάτια ξαφνιασμένοι καὶ κυττάζοντάς με, σὰ νὰ μὴ πιστεύανε πὼς ἔπειτα ἀπ' τὸ κατατρεγμὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἀντιχρίστου μποροῦσε νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος χριστιανὸς εἰς τὸν κόσμο Ἀκολουθοῦσεν ἔπειτα κοπάδιό λαός, βλάκας καὶ βρώμικος χωρὶς ἰδανικὸ κανένα ἄλλο ἀπ' τὰ φυλαχτήρια, τὶς νηστεῖες καὶ τὰ κόλυβα. Κάποτε ὅμως ἔφεγγε καὶ ἕνα μέτωπο προωρισμένο, καὶ στὴν λάμψη τῶν ματιῶν του ἔκαιαν ἄτομα φλόγας ποῦ κρυφὰ στοὺς ἄλλους πίσω φαίνεται νὰ δούλευε σὲ χείμαρρο μεγάλο λάβας ἐγδικήτρας.

Οἱ ψαλμωδίες τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀργὲς καὶ στενοχωρημένες ἔβγαιναν ἀπ' τὴν ἐκκλησιά, ποὺ ἔχει μαῦρο τέμπλο μὲ χρυσὲς εἰκόνες, κ' οἱ ἀθῷες νότες παιδιακίσιων λαρυγγιῶν ἔπερναν βόλτες στὸν θαμπὸν ἀέρα προτοῦ σβύσουν, ἴδιοι ἄγγελοι δίχως φτερά, μὲ ἕνα βέλο ἄχνινο ἀπὸ λιβανωτὸ κουκκουλωμένοι.

Ἀνέβηκα μὲ βία στὰ γραφεῖα, ἔδωκα σ' ἕναν κλητῆρα κάποιο γράμμα ποὺ μὲ σύσταινε στὸ Μέγα Πρωτοσύγκελλο κ' ἔφυγα σὰ νὰ μὲ κυνήγαγε κανείς, γιατὶ δὲν ἔνιωθα τὴ δύναμη νὰ μείνω πιότερο κεῖ μέσα Ἔτσι ἀπεφάσισα νὰ μὴ γυρίσω στὸ Φανάρι ποτὲ πιὰ ταπομεσήμερο

Τὴν ὥρα ὅταν ἐκατέβαινα στὸ ἀκρογιάλι γιὰ νὰ βρῶ τὴν βάρκα μου, τὸ φῶς σιγὰ σιγὰ ἐξατμιζότανε ἀφίνοντας στὴ γῆ σωροὺς ἀπὸ σκοτάδια ζωντανά.

Καὶ τὰ σκοτάδια ἐπληθαίνονταν καὶ τρέχανε ν' ἀγκαλιασθοῦν μὲ καθετὶ γιὰ νὰ τὸ ἀπολαύσουν μεσ' στὰ πέπλα τους.

Τὸ φῶς σιγὰ σιγὰ ἀνέβαινε. ἐχωριζότανε σὲ ποταμοὺς ἀέρινους ἀπὸ μενεξελὶ ἀτμό. ἔπηξε ὅσο μαζωνότανε στοῦ οὐρανοῦ τὰ βάθη καὶ κρουστάλιαζε ἐκεῖ σὲ σφαῖρες ὁλοστρόγγυλες, ἄστρα, ποὺ λαμποκόπαγαν ὥς που νὰ λυώσουν πάλι μὲ τὸ ξύπνημα τοῦ ἄλλου ἥλιου καὶ νὰ περιχύσουν ὅπως πάντα τὴν ἀτμόσφαιρα μὲ τὸ συνηθισμένο φῶς.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὸ πρῶτο βράδυ καὶ τὸ πρῶτο μου ξημέρωμα μέσα στὸ μοιαστῆρι τοῦ Κρημνοῦ, τὸ μοναστῆρι ὅπου ἡσυχάζει ὁ Μακαριότατος Νικόδημος.

Σὲ μιὰ μεγάλη σάλα κρεμασμένη ἴδια ἀετοφωλιὰ πάνω ἀπὸ τὸ χάος τὸ ὑδάτινο, μὲ μιὰν ἐπίπλωση ὅλο ἀρχαῖα σχήματα βαριά, ὅπου κυριαρχούσανε σὲ φυσικὴ κορμοστασιὰ δυὸ μεγαλόπρεπες λαδομπογιὲς τοὺ Τσάρου Ἀλέξανδρου Νικολάγεβιτς καὶ τῆς αἰώνια συλλογισμένης Δάγμαρ, βουτοῦσε στὴν ἀπαλωσύνη ἑνὸς καναπὲ ὁ πρῶην Ἱεροσολύμων, μὲ τὸ μυτερὸ ἀπὸ μενεξελὶ βελοῦδο σκοῦφο στὸ κεφάλι καὶ τὰ φρύδια τὰ ψαρὰ καὶ τὰ πυκνότριχα. Μπροστά του εἶχε μιὰ χουφτιὰ παράσημα καὶ τὰ πετοῦσε στὴν ἀντικρυνὴ γωνιὰ τοῦ καναπέ, ὅπου ἕνα σκυλάκι ἀσπρομάλλικο μὲ κουκουρίκο ἡ Μπουλίτσα, ἔτρεχε γαυγίζοντας καὶ τοῦ τὰ γύριζεν ὀπίσω.

Ὁ Μακαριώτατος, ὅταν βαρέθηκε νὰ παίζῃ, χαϊδεψε τὰ γένια του, δοκίμασε τὸ μοσκομύρι στο πορτοκαλόζουμο ποὺ πάντα τὸν ἀκολουθοῦσε μέσα σ' ἕνα ὠριοθώρητο πελεκητὸ πο-

τήρι ἀπὸ κρούσταλο μὲ ἀσημένιο σκέπασμα, καὶ εἶπε : Τί εἶπε ; Ποιὸς θυμᾶται πιά... Περάσαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότες...

Τὸ μικρὸ δωμάτιο ὅπου σὲ λίγο ἀποσύρθηκα μοσκοβολοῦσε μυρωδιὰ σὰν γάλα καὶ σὰν ἄνθηση πορτοκαλιᾶς μαζύ, τὴ μυρωδιὰ μοσκοβολοῦσε ποὺ ἀφίνουνε στὸ χέρι τὰ ἁγιοταφίτικα τῶν καλογέρων κομπολόγια, τὰ φτιαγμένα ἀπὸ πάστα σὰν ἀλάβαστρο ἀμίαντη.

Κοιμήθηκα καλὰ κεῖνο τὸ βράδυ, ὅλος παιδιάτικη ξεκούραση γιατὶ σὲ τόσο λίγες μέρες πρόφταξα νὰ δώσω ἐξετάσεις καὶ νὰ βγῶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους, ὅσοι εἶχαν ἐπιτύχει.

Μέσα ἀπό τὸ χρυσαφὶ μετάξι τὸ περεχυμένο πάνω στὸ μεγάλο πάπλωμα τὸ μπακλαβουδωτὸ ποὺ μὲ κουκκούλωνε, μόλις τὴν ἄλλη μέρα ἄνοιξα τὰ μάτια μου καὶ ξέχωσα μὲ ζωηράδα τὸ κεφάλι, μελαγχολικιὰ σὰ νὰ θυμιατιζότανε ἀπὸ τὴν ἔρημο τῆς Ἀραβίας ἡ θρησκευτικὴ φωνὴ τοῦ μουεζίνη, ξετύλιγε τοὺς ἐνθουσιασμοὺς της ἀπ' τὰ ὕψη ἑνὸς μιναρὲ ὁλόρθου σὰν κολώνα μέσα στὴν πηχτὴ τῶν πεύκων πρασινάδα καὶ καλοῦσε τοὺς πιστοὺς νὰ πᾶν νὰ δροσιστοῦν στὴ βρύση καὶ νὰ προσκυνήσουν τὸν Ἀλὰχ καὶ τὸν Προφήτη.

Ὦ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἡ ἐπίσημη ποὺ μ' ἄρπαξε ἴσαμε τὴν Ἀλάμπρα τὴν ἀνάγλυφη μὲ τὰ νερὰ τὰ κρουσταλένια πάνω στὶς μαρμάρινες αὐλὲς τῶν Καλιφῶν, ὅταν στὸ φεγγαρίσο μέτα φῶς λὲς θεῖα λόγια τραγουδᾶν τοῦ Κορανιοῦ, σὰν ἀνεμίζονται ἀπὸ τῶν λιονταριῶν τὰ στόματα ὀρθάνοιχτα στὸ συντριβάνι τῆς Ἀλάμπρας τὸ περίφημο.

Λιγερὴ καὶ μακρυὰ ὅπως τὰ γράμματα τὰ περσικά, ὅσα στρυφογυρνᾶνε ἴδια φίδια μαῦρα καὶ γλυστρᾶνε πάνω στὶς στοὲς τὶς πηδηχτὲς τῶν πλατανιῶν τοῦ Ἄλκαζαρ. Παθητικὰ σὰν τὸ χορὸ τὸν τριανταφυλλένιο τὸ σερνάμενο ἀπ' τὰ ὀρθόβυζα Χουρὶ στὰ περιβόλια τοῦ Μωάμεθ, στοῦ παραδείσου τὰ πλάτια μὲ τοὺς γυμνοὺς λεγεῶνες παληκαριῶν ἀγκαλιασμένων ὅπως τοὺς ξεφυλλίζει στὸ μεθύσι του τὸ ἀναμμένο σὰν πέταλα βελούδινα, ἀπὸ μπουμπούκι μαγεμένο, ὁ βαρετὸς Ἀσιανὸς ὅταν ρουφάει τὸ χασὶς μέσα σέ ναργιλὲ κεχριμπαρένιο, ναρκωμένος πάνω σὲ χαλιὰ ἀνατολίτικα, σπαρμένα μὲ μαβιὰ ζουμπούλια, ὅλο μυρωδιὲς βολσαμικές.

Λαϊλαλὰχ Μουαμὲτ ρεσοὺλ οὔλ λάχ. — Μόνο ὁ δικός μας εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ προφήτης του — αἱματωμένο λάβαρο τοῦ τελευταίου τῆς Ἀσίας ἀναμορφωτῆ, ποὺ βγῆκε καμηλιέρης ἀπ' τὴν ἔρημο ὅπου κρυφὰ τὸ λιβανόδενδρο ἀνθίζει, καὶ μπόρεσε σηκώνοντας τὸ χέρι μὲ τὸ γιαταγάνι νὰ φωνίσῃ στὴν Ἀνατολὴ μιὰ νέα σύλληψη ζωῆς καὶ τέχνης.

Ἀπὸ τὸ τέμενος τῆς Μέκκας μὲ τὶς ἀμέτρητες στοὲς σὰ μύρια ὅσα στόματα ἀνοίγοντας νὰ ψαλμωδήσουνε τὸ θρίαμβο κάθε παράτολμης ἰδέας, ἡ γλυκιὰ φωνὴ τοῦ μουεζίνη ἀφοῦ σκορπίσῃ σὲ κάθε ἐρημίτικο συνοικισμό, σὲ κάθε ὄαση δροσολουσμένη λίγο σωτήριο φανατισμό, γιὰ τὴ θρησκεία ποὺ μαραίνει τοῦ πολιτισμοῦ τὸ μίασμα, πάει νὰ ξεψυχίσῃ περιφρονεμένη καὶ ἀγνώριστη πάνω ἀπ' τὴν ἀρχαία τῶν Φοινίκων θάλασσα, ἐκεῖ στὴ Δύση τὴ Ναζαρινή, ὅπου καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος βλέποντας τὴν ἀπιστία τῶν ἀνθρώπων ξεθυμαίνει ἀποκαμωμένος σὲ ἀέρα κίτρινο.

Κατι σὰν παρόμοεις ἰδέες ἦρθαν καὶ μὲ καλημέρισαν ἐκεῖνο τὸ πρωὶ ὅταν συλλογισμένη ἄρχισε ἀπόξω νὰ βογγᾷ ἡ ρούσσικη καμπάνα τοῦ μοναστηριοῦ, τὴν ὥρα ποὺ βροντάγανε τὴν πόρτα νὰ μὲ πνίξουν μέσ' τὸ ράσο, δυὸ ἀναμαλλιάρηδες καλόγεροι, ἐρείπια κόσμου ποὺ χάνεται ..

ΑΠ' ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ

Πᾶμε αὔριο στὰ Μετέωρα ; Μᾶς ἐπρότεινε ἕνας κύριος τῆς παρέας μας ἔτσι καθὼς καθήμεθα γύρω στὸ μικρὸ τραπέζι στὴ πλατεῖα τῆς Καρδίτσης.

Ἡ λέξις Μετέωρα, ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ μᾶς ἠλεκτρίσῃ ὅλους. Τὸ νὰ ἰδοῦμε τοὺς φημισμένους φοβεροὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς βράχους ἦτο κάτι τι ποῦ τὸ ἐπιθυμούσαμε ὅλοι μας ἀπὸ καιρὸ καὶ δὲν μᾶς ἐδίδετο εὐκαιρία νὰ τὸ πραγματοποιήσουμε. Φυσικὰ ἀντίρρησις δὲν ὑπῆρχε ἐκ μέρους κανενός, ὅλοι βρεθήκαμε σύμφωνοι διὰ μιᾶς καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκδρομῆς ἔγινε στὴ στιγμή.

Ἤμουν τόσο εὐχαριστημένη καὶ αἰσθανόμουν μέσα μου τόση ἀνακούφισι ποῦ θὰ ἐξεπλήρωνα ἕνα πόθον καὶ θὰ ἔβλεπα τοὺς θαυμασίους αὐτοὺς βράχους, ποῦ τόσοι ξένοι ἔχουν ἔλθει ἀπὸ μακρυὰ νὰ τοὺς ἰδοῦν καὶ νὰ τοὺς θαυμάσουν πολὺ προτήτερα ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ ἐσκεπτόμουν· πόσοι ρωμηοὶ θὰ εἶνε εἰς τὴν θέσιν μου καὶ πόσοι ποῦ δὲν θὰ ἔκαμαν κἂν τὴν σκέψιν ὅτι ἀξίζει νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ ξακουσμένα αὐτὰ βουνά. Οἱ δεύτεροι βέβαια θὰ εἶνε καὶ οἱ περισσότεροι, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν ποῦ παρατηρεῖται εἰς τὸν τόπον μας διὰ κάθε ὡραῖον, διὰ κάθε θαυμάσιον ποῦ ὑπάρχει εἰς τὴν φύσιν τὴν Ἑλληνικήν.

Οἱ Ἕλληνες μπορεῖ νὰ πλήττουν ὅλο τὸ καλοκαῖρι μέσα εἰς τὰς πόλεις, μπορεῖ νὰ σαπίζουν πάνω στὴς καρέκλες τῶν καφενείων, νὰ

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ CIBERT ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΑΕΤΩΝ

πνίγονται ἀπὸ τὴν ζέστην καὶ τὴν μονοτονίαν, ἀλλὰ νὰ κουνηθοῦν λίγο ἀπὸ τὴ θέσι τους, νὰ πάρουν λίγο καθαρὸ ἀέρα, νὰ κάμουν μιὰ ἐκδρομὴ στὴς ἐξοχὲς καὶ τὰ ὡραῖα τοπεῖα, δὲν τὸ ἀποφασίζουν. Τοὺς φαίνεται τόσο δύσκολο πρᾶγμα· καὶ ἔχουν συνειθίσει τόσο στὴ νωθρότητα. Καὶ ὅμως, πόσον εὔκολον εἶνε νὰ τὸ κατορθώσῃ κανεὶς καὶ πόσο χάνει ποῦ δὲν τὸ ἀποφασίζει ἢ δὲν δίδει προσοχὴν εἰς αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰς ἀπολαύσεις. Ἐγὼ ἡ ἰδία δὲν ἐφανταζόμουν τόσην εὐχαρίστησιν οὔτε τόσην εὐκολίαν εἰς τὴν μετάβασιν, γι' αὐτὸ ὅταν πολὺ πρωὶ εὑβρέθηκα στὸ τραῖνο τῆς Καλαμπάκας μαζὺ μὲ τὴν συντροφιάν μου, καθὼς δὲν εἶχα κοιμηθῆ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐσκεπτόμουν ἀρκετὰ τὸν κόπο τῆς ἐκδρομῆς αὐτῆς.

Ἐν τούτοις μόλις ἡ μηχανὴ ἐσφύριξε καὶ ἄρχισε τὸ τραῖνο νὰ τρέχῃ ἀνάμεσα ἀπ' τὴς Θεσσαλικὲς πεδιάδες, καταπράσινες ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀπὸ σιτάρια καὶ κριθάρια καὶ ἤρχισαν ἀναμεταξύ μας εὔθυμες ὁμιλίες καὶ πολλὰ γέλοια μοῦ ἦλθε ὅλο τὸ κέφι καὶ ἔπαυσε κάθε μεμψιμοιρία.

Γελῶ, εὐθυμῶ καὶ βλέπω μὲ ἀληθινὴ εὐχαρίστησι ὅλες τὴς ὄμορφες εἰκόνες τῆς ἐξοχῆς

ποῦ περνοῦν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ τραίνου. Ἐδῶ σπαρτὰ περήφανα, ἐκεῖ βουναλάκια μὲ γραφικὲς γραμμές, πιὸ ψηλὰ τὰ ὡραῖα βουνὰ τῶν Ἀγράφων μὲ κάπου, κάπου λίγο χιόνι στὴς κορυφές.

Ἀπ' τὰ σημαντικώτερα χωριὰ ποῦ περνοῦμεν τὸ Φανάρι κτισμένο μὲ χάρι ἐπάνω σ' ἕνα λόφο καὶ ἡ Λαζαρίνα, τὸ φημισμένο κτῆμα τῶν ἀδελφῶν Ζωγράφου. Τὸ βλέπομε νὰ προβάλλῃ ἀνάμεσα ἀπὸ δένδρα μὲ τὸ μεγάλο του ἐργοστάσιο τῆς ζάχαρης προεξέχον. Εἶνε ἀπὸ τὰ ὡραιότερα κτήματα τῆς Θεσσαλίας, τὸ πλέον περιποιημένον, τὸ πλέον τελειοποιημένον, ἐντελῶς εὐρωπαϊκόν.

Οἱ ἰδιοκτῆται του ἔχουν ἐξοδεύσει κολοσσαῖα ποσὰ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν μηχανῶν, ἐργαλείων καὶ ἐν γένει, ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς.

Συλλέγομεν ὅλες αὐτὲς τὲς πληροφορίες καθὼς τὸ βλέπομε ἀπὸ μακρυὰ καὶ ἡ περιέργειά μας κινεῖται νὰ τὸ ἰδοῦμε καὶ ἐκ τοῦ πλησίον. Ἀλλὰ τὸ τραῖνο φεύγει γρήγορα καὶ σὲ λίγο στματᾶ εἰς τὸν σταθμὸν Τρικκάλων. Μένει ἐκεῖ εἴκοσι λεπτὰ καὶ μᾶς δίδεται ὁ καιρὸς νὰ κατέβουμε γιὰ μιὰ στιγμή. Ἡ πόλις δυστυχῶς δὲν εἶνε κοντὰ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ τὴν ἰδοῦμε. Ὁ ὡραῖος ὅμως πλατὺς δρόμος σοῦ φέρει πρὸς αὐτὴν μὲ πυκνὲς δενδροστοιχίες ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μᾶς προξενεῖ πολὺ εὐχάριστον ἐντύπωσιν. Κάμνομεν μπουκέτα ἀπὸ ὡραῖα ἄσπρα λουλούδια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶνε στολισμένα τὰ δένδρα καὶ ἀνεβαίνομε πάλι στὸ βαγόνι μας.

Τὸ τραῖνο ἐξακολουθεῖ ἐκ νέου τὸν δρόμον του. Τώρα πιὰ δὲν μᾶς μένει πολὺς δρόμος ὡς τὴν Καλαμπάκαν. Τὸ ταξεῖδι ἕως ἐκεῖ εἶνε σύντομον, μόλις τρεῖς ὧρες καὶ εἴχομεν ἤδη κάμει τὰ δύο τρίτα τοῦ δρόμου. Μὲ μιὰ συζήτησι ζωηρὰ καὶ μὲ διακρῆ εὐθυμία πλησιάζομε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβομεν εἰς τὴν Καλαμπάκαν. Ἡ Καλαμπάκα, ἕνα ὥμορφο χωριό, ἀρχίζει μὲ τὰ περιβόλια της ἀπὸ μωρεόδενδρα καὶ τὰ δροσερὰ ἀμπέλια της. Καθὼς κυττάζω τὴν πλούσια αὐτὴ πρασινάδα ἀκούω πίσω μιὰ φωνή «Νὰ τὰ Μετέωρα!» Στρέφω καὶ βλέπω πράγματι ἀντικρύ μου εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν τοὺς βράχους στὴ σειρά. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις ὄχι ὅπως τὴν ἐπερίμενα. Δὲν τοὺς εὑρίσκω πολὺ ὑψηλοὺς ὅπως τοὺς ἐφανταζόμουν. Κάποιος γέρος κύριος ὅμως συνταξειδιώτης μας μοῦ ἐξηγεῖ ὅτι ἡ ἀπόστασις σμικρύνει τὸ ὕψος καὶ ἔτσι σιωπῶ καὶ περιμένω.

Σὲ λίγο εἴμεθα εἰς τὸν σταθμό. Στὴ στιγμὴ βρισκόμεθα ὅλοι στὸ πόδι, πέρνομε τὰς ἀποσκευάς μας καὶ κατεβαίνομεν. Ὀλίγα βήματα ἀπ'τὸ σταθμὸ βλέπομεν ἕνα καφενεδάκι· καθήμεθα ἐκεῖ καὶ ἐνῶ πέρνομε ἕνα ποτῆρι νερὸ μαζὺ μὲ Θεσσαλικὸ οὖζο ἐρωτῶμεν ποῦ εἶνε τὸ ξενοδοχεῖον. Ἕνα μικρὸ χωριατόπουλο ἀναλαμβάνει νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ κ' ὕστερα ἀπὸ κάμποσο δρόμο ἀνηφορικὸ φθάνομεν στὸ ξενοδοχεῖο ποῦ εἶνε κτισμένο κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ Μετέωρα. Τώρα ποῦ τὰ βλέπω ἀπὸ πιὸ κοντὰ αἰσθάνομαι περισσότερο τὸ μεγαλεῖον τους. Οἱ ἀπότομοι ψηλοὶ καὶ ἐνάέριοι βράχοι ἔχουν κάτι τὸ τρομακτικόν. Θαρρεῖς πῶς εἶνε ἕτοιμοι νὰ πέσουν καὶ νὰ κατασυντρίψουν τὸ χωριὸ καὶ τοὺς κατοίκους. Δι' ἐκείνους ποῦ τοὺς βλέπουν καθημερινῶς τὸ πρᾶγμα βεβαίως δὲν κάμνει καμμίαν αἴσθησιν καὶ δὲν φαντάζονται τὸν παραμικρὸν κίνδυνον. Ἀλλὰ δι' ἐμὲ ποῦ ἔβλεπα πρώτην φορὰν τοὺς πελωρίους αὐτοὺς ὄγκους εὕρισκα τὸ πρᾶγμα τρομακτικὸν καὶ ἐφανταζόμουν ἕνα κίνδυνο μεγάλο νὰ τοὺς ἀπειλῇ κάθε στιγμή. Μοῦ ἐφαίνοντο ὡς λαιμητόμοι στημένες στὴ σειρὰ καὶ ἕτοιμες νὰ πέσουν εἰς τὰς κεφαλάς των ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμήν. Μὲ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἀνέβηκα μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς παρουσίασε καὶ πολὺ εὐχάριστον ὄψιν. Ἐν τούτοις ἀναλόγως τοῦ τόπου εἶνε ὑποφερτὸν καὶ ἀφίνομεν ἐκεῖ ὅ,τι ἔχομεν μαζύ μας ἐνῶ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον νὰ μᾶς εὕρῃ ζῶα καὶ ἀγωγιάτες γιὰ τὴν ἀνάβασιν. Ἕνα μικρὸ γκαρσόνι ἐξυπνότατο, σωστὸς διαβολάκος, ἀναλαμβάνει νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἀγωγιάτες. Ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ νὰ μᾶς διασκεδάσῃ μᾶς φέρει διάφορες κάρτες μὲ τὰ Μετέωρα ἐπάνω μὲ τὰ ὁποῖα ἐκμεταλλεύονται τοὺς ξένους ἀρκετά. Καθὼς περιμένομεν τὰ ζῶα, περνοῦμε τὴν ὥρα μας μ' αὐτές. Πέρνει ὁ καθένας ἀπὸ καμμιὰ δεκαριὰ γράφομε λίγες λέξεις σὲ μερικὲς καὶ τὴς στέλλομε ἀπ' ἐκεῖ ταχυδρομικῶς σὲ πρόσωπα ἀγαπητά.

Σὲ λίγο τὸ γκαρσόνι ἐπιστρέφει, μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ὅλα εἶνε ἕτοιμα· κατεβαίνομε καὶ βλέπομε τὰ ζῶα παρατεταγμένα ἐμπρὸς εἰς τὸ ξενοδοχεῖο στὴ γραμμή.

Ὅλοι ἀπὸ τὴν παρέα μας ἔχομε θάρρος. Ἀνεβαίνομε χωρὶς φόβο εἰς τὰ ἄλογα καὶ πέρνομε τὸν δρόμο στὰ βουνά.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ πελώριοι ὄγκοι ποῦ μᾶς περιτριγυρίζουν εἶνε φυτευμένοι ἀνάμεσα σὲ βουνὰ καὶ γιὰ νὰ τοὺς πλησιάσουμε, νὰ τοὺς θαυμάσουμε ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὰ μοναστήρια ποῦ εἶνε κτισμένα ψηλὰ στὴς κορυφές τους, πρέπει νὰ ὁδοιπορήσουμε μὲ τὰ ζῶα τρεῖς ὧρες. Ἡ ἀνάβασις ἀνάμεσα ἀπὸ στενὰ

μονοπάτια ὄχι πολὺ εὔκολη ἀλλ' ἀπολαυστική. Καθὼς ἀνεβαίνομε προβάλλουν ἀδιάκοπα στὰ μάτια μας βράχοι ἐνάέριοι εἰς διάφορα σχήματα φανταστικά. Ἐκτὸς τῶν μεγάλων κολοσσῶν, εἰς τοὺς ὁποίους εἶνε κτισμένα τὰ μοναστήρια, ὑπάρχουν ἄλλοι μικρότεροι, πολὺ παράξενοι, πολὺ πρωτότυποι εἰς σχήματα, ποῦ μὲ κάμνουν ν' ἀφίνω ἐπιφωνήματα εἰς κάθε στιγμή. Μερικοὶ ἔχουν σχήματα ἀνθρώπινα. Νομίζει κανεὶς ὅτι κάποιοι γίγαντες ἀπελιθώθησαν καὶ μένουν ἐκεῖ ἀκίνητοι αἰῶνας ἐπὶ αἰώνων. Ἄλλοι ὁμοιάζουν μὲ στῆλες μαρμάρινες ὡς ἐκεῖνες τῶν ἀρχαίων ναῶν, ἄλλοι ἔχουν τὴν ὄψιν ὑφάλων ἐντελῶς θαλασσίων. Ὑπάρχει μία ἰδέα ὅτι εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἦτο ἄλλοτε θάλασσα καὶ ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ βράχοι εἶνε ὕφαλοι.—Δὲν εἰξεύρω κατὰ πόσον ἡ ἰδέα αὐτὴ εἶνε πιθανή, ἐκεῖνο ὅμως ποῦ ὁ καθένας παρατηρεῖ εἶνε ἡ μεγάλη ὁμοιότης πολλῶν ἀπ' αὐτοὺς μὲ ὑφάλους. Τὸ χρῶμα ὅλων ὁμοιάζει μὲ τῆς ἀσφάλτου καὶ καθὼς ὅλοι τους εἶνε λεῖοι νομίζει κανεὶς ὅτι ἔχουν χρισθῇ μὲ ἄσφαλτον ἀπαράλλακτα ὅπως οἱ ἀσφαλτοστρωμένοι δρόμοι. Εἶνε τόση ἡ ποικιλία τῶν σχημάτων τόση ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ ἀγρία ὡραιότης των, ὥστε ὁ ἐπισκέπτης λησμονεῖ ὅλον τὸν κόπο τοῦ δρόμου καὶ ἀφοσιώνεται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰ θαυμάσια φαινόμενα ποῦ παρουσιάζονται εἰς τὰ μάτια του εἰς κάθε βῆμα, εἰς κάθε στιγμή.

Ὁ δρόμος ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἀπὸ μονοπάτια στενὰ ἐπικίνδυνα κάπως, ἀλλὰ τὰ ζῶα εἶνε τόσο ἐξοικειωμένα ὥστε δὲν παραστρατοῦν οὔτε σπιθαμὴν· εὐπειθῆ, ἥσυχα μᾶς φέρουν ἀσφαλῶς μέσα ἀπὸ φάραγγες, ἀπὸ δένδρα καὶ βράχους εἰς τὸ πρῶτο μοναστήρι τῆς ἁγ. Τριάδος.

Σταματοῦν ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ μοναστήρι αὐτὸ καὶ καθὼς σκαλώνομε τὰ κεφάλια μας νὰ τὸ ἰδοῦμε βλέπομε ἕνα ὕψος φοβερό. Γιὰ ν' ἀνεβοῦμε ἐκεῖ πάνω πρέπει νὰ μποῦμε στὸ δίκτυ καὶ νὰ μᾶς σύρουν μὲ τὸ σχοινὶ οἱ καλόγηροι, ἢ ἀπὸ μία σκάλα στενὴ ξύλινη τῆς ὁποίας τὰ σκαλοπάτια κλονίζονται σὲ κάθε βῆμα.

Μᾶς καταλαμβάνει τρόμος καὶ σκεπτόμεθα γιὰ λίγο. Ἐπὶ τέλους τρεῖς ἀπ' τὴ συντροφιὰ ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἐγὼ ἀποφασίζουμε ν' ἀνέβουμε. Εἴμεθα δύο κυρίαι καὶ ἕνας κύριος. Οἱ δύο ἀνεβαίνουν μὲ τὴ σκάλα ἐγὼ προτιμῶ τὸ δίκτυ. Αἱ συγκινήσεις τῆς ἀεροπλοΐας μὲ σύρουν. Θέλω νὰ αἰωρηθῶ εἰς ὕψος ὅπως οἱ ἀεροπόροι μὲ τὴ διαφορὰ κάπως ἀσφαλεστέρα ἀπ' αὐτούς. Σὲ δύο λεπτὰ βρίσκομαι μέσα στὸ

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΔΟΥΖΕ

(Ἐπανερχομένη εἰς τὸ θέατρον)

δίκτυ γίνομαι ἕνα πακετάκι μικρό, οἱ ἀγωγιάται μὲ σφαλοῦν καλὰ μέσα, ἑνώνουν τὸ δίκτυ μὲ τὸ σχοινὶ μ' ἕνα μεγάλο γάντζο καὶ φωνάζουν εἰς τοὺς καλογήρους νὰ μὲ σύρουν. Σὲ λίγο αἰωροῦμαι στὸ κενόν· κάποια ζάλη μὲ κυριεύει καὶ σφαλῶ τὰ μάτια μου, ἀλλὰ γρήγορα πέρνω τὸ θάρρος μου καὶ ἀπολαμβάνω. Ἀνεβαίνω, ἀνεβαίνω εἰς ὕψη. Τί ἡδονή.— Ὅταν εὑρέθηκα ἐπάνω οἱ σύντροφοί μου ἀκόμη δὲν εἶχαν ἀνεβῆ. Εἶμαι ἡ πρώτη καὶ αἰσθάνομαι μέσα μου μιὰ ὑπερηφάνεια ποῦ ἀψήφησα τὸν κίνδυνον. Ὁ ἡγούμενος, ἕνας συμπαθητικὸς ἀνθρωπάκος μὲ ὑποδέχεται καὶ μὲ ὁδηγεῖ πρῶτα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐκκλησία τους μικρή, σκοτεινὴ καὶ μελαγχολική, ἀλλὰ μὲ κάτι τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ μυστηριῶδες. Ὁ ρυθμός της Βυζαντινὸς καὶ ἡ ἐργασία της πολὺ τεχνική. Μένω λίγο μέσα, ἀνάβω ἕνα κερὶ καὶ ζητῶ διάφορες πληροφορίες ἀπὸ τὸν ἡγούμενον. Ἐν τῷ μεταξὺ φθάνουν καὶ οἱ σύντροφοι οἱ ὁποῖοι μοῦ διηγοῦνται τὸν κίνδυνο ποῦ ἐδοκίμασαν κατὰ τὴν ἀνάβασιν. Ὁ ἡγούμενος μ�ς ὁδηγεῖ κατόπιν εἰς τὸ μικρό του σαλόνι καὶ ἕνας καλόγηρος μᾶς προσφέρει γλυκὸ μὲ νερὸ βρόχινο τὸ μόνον ποῦ ὑπάρχει ἐκεῖ. Ἀπ' ἐκεῖ ἡ θέα θαυμασία. Εἴμεθα γοητευμένοι, θέλομε νὰ μείνωμε πολύ, ἀλλ' οἱ ἄλλοι μᾶς φωνάζουν

ἀπὸ κάτω καὶ μὲ λύπη ἀποχαιρετοῦμε τὸν ἡγούμενο καὶ τοὺς ἄλλους καλογήρους.

Ἀποφασίζουμε τώρα νὰ κατέβουμε ὅλοι μὲ τὸ δίκτυ γιὰ συντομία καὶ τὸ ἀεροπλάνο μας μπαίνει εἰς ἐνέργειαν. Τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἕνας καλόγηρος μᾶς παρουσιάζει βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον γράφουν οἱ ἐπισκέπται τὰ ὀνόματά των μαζὺ μὲ ἐντυπώσεις καὶ ἐκφράσεις θαυμασμοῦ. Γράφομε καὶ ἡμεῖς βιαστικὰ τὰ ὀνόματά μας μαζὺ μὲ λίγες λέξεις καὶ ἔπειτα ὁ καθένας μὲ τὴ σειρὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὰ ὕψη.

Ὅταν ἐπατήσαμεν ὅλοι τὸ ἔδαφος καὶ ἀναμετρήσαμε μὲ τὰ μάτια μας τὸ τρομερὸν ὕψος ἐθεωρήσαμε τὸν ἑαυτόν μας λίγο ἥρωας καὶ ὁ ἕνας συνέχαιρε τὸν ἄλλον διὰ τὴν τόλμην ποῦ ἔδειξε. Οἱ ἄλλοι ποῦ ἔμειναν κάτω μᾶς ὑπεδέχθησαν μὲ γέλοια καὶ μπράβο, ὅλοι δὲ μαζὺ ὕστερα, καθήμεθα σὲ μιὰ σκιὰ νὰ ξεκουρασθοῦμε καὶ νὰ ποῦμε τὰς ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὸ μοναστῆρι. Εἰς ὅλους μας φαίνεται πολὺ περίεργον πῶς ἐκτίσθησαν ὅλα αὐτὰ τὰ μοναστήρια ἐκεῖ ὑψηλὰ ποῦ τόσον δύσκολον εἶνε ἡ ἀνάβασις. Πόσους κόπους καὶ πόσην ὑπομονὴν ἀλήθεια ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ ἀναβάσουν ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὑλικὸν ἐκεῖ ἐπάνω! Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία πρὸ ἑξακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν ὁπότε ὅλα τὰ μέσα ἦσαν δυσκολώτερα. Ὑπάρχουν τρία ἢ τέσσαρα ἀκόμη μοναστήρια εἰς αὐτὸ σχεδὸν τὸ ὕψος φυτευμένα, ἀλλ' εἰς αὐτὰ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος εἰς γυναῖκας.

Καθὼς πλησιάζει μεσημέρι καὶ ἡ ζέστη αὐξάνει, ἀποφασίζομεν νὰ ἐπισκεφθοῦμε μόνον τὸν ἅγ. Στέφανον ἀκόμη, ὅπου ἡ εἴσοδος εἶνε ἐλευθέρα εἰς ἀμφότερα τὰ φῦλα. Τὸ μοναστῆρι αὐτὸ εἶνε τὸ μόνο ποῦ δεν ἀπαιτεῖ κόπον πολύ· καθὼς εἶνε κτισμένο χαμηλότερα φθάνομε μὲ τὰ ζῶα ἕως ἐκεῖ καὶ ἀφιππεύομεν σχεδὸν ἐμπρὸς στὴν πόρτα του. Ὁ ἡγούμενος μᾶς ὑποδέχεται καὶ ἐδῶ μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὲς δύο ἐκκλησίες του μᾶς δίδει ἐξηγήσεις διὰ τὸ κάθε τι καὶ ἔπειτα μᾶς περνάει στὸ σαλόνι. Ἐδῶ εἶνε ὅλα πολυτελέστερα ἀφοῦ καὶ τὸ μοναστῆρι εἶνε τὸ πλουσιώτερον ὅλων. Τὸ εἰσόδημά του 45 χιλιάδες φρ. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς σάλας ἡ θέα ἐπίσης ὡραία. Πεδιάδες, δένδρα, σπίτια, ὅλα μᾶς παρουσιάζονται μὲ ὄψιν μαγευτικήν. Μία συνταξειδιῶτις ζωγράφος ἐνθουσιάζεται καὶ σκέπτεται τί ὡραῖα σκίτσα μποροῦσε νὰ παρῃ ἀπ' ἐδῶ. Ὁ ἡγούμενος μᾶς προτείνει νὰ μείνωμε τὸ μεσημέρι νὰ φᾶμε ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν δεχόμεθα γιατὶ ἔχομε ἀφήσει τὰς προμηθείας μας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Καλαμπάκας.

Ο ΔΑΛΜΟΡΕΣ

(Ὁ νέος διάσημος τενόρος τοῦ κόσμου)

Μὲ λύπην πολλὴν ἀφίνομεν τὸν ἅγ. Στέφανον καὶ ἀνεβαίνομε πάλι στὰ ζῶα καὶ ἀφοῦ περάσαμε ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα μοναστήρια βλέποντας αὐτὰ χωρὶς ν' ἀνεβοῦμε, ἀφοῦ ἀπολαύσαμε ὅσο μᾶς ἦτο δυνατὸν τοὺς θαυμασίους, τοὺς χυτοὺς εἰς διάφορες φόρμες πρωτοφανεῖς, βράχους, ἐφθάσαμε εἰς τὰς δύο μ. μ. στὴν Καλαμπάκα.

Ἐκεῖ ξεκουρασθήκαμε ἀπὸ τὸν κόπον, ἐφάγαμε μὲ ὄρεξιν ὅ,τι εἴχαμε μαζύ μας καὶ εἰς τὴς τέσσερες εἴμεθα στὸ σιδηρόδρομο.

Τὴ στιγμὴ ποῦ τὸ τραῖνο ξεκινεῖ ρίπτομε τὰ μάτια μας γιὰ τελευταία φορὰ στὰ Μετέωρα, τὰ ἀποχαιρετοῦμε καὶ εὐχόμεθα γρήγορα νὰ τὰ ξαναϊδοῦμε διότι μία ἐπίσκεψις δὲν εἶνε ἀρκετὴ γιὰ νὰ τὰ θαυμάσῃ κανεὶς καὶ νὰ τὰ γνωρίσῃ καλά.

Χ. ΒΑΜΒΟΥΚΙΔΟΥ

Ἡ Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν κατὰ τὸ σύνηθες ἀρχίζει τὴν μικρὰν θερινὴν διακοπήν της ἀπὸ σήμερον.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ καθυστεροῦσαι συνδρομὰς νὰ τὰς ἀποστείλουν τάχιστα.

Ο ΚΑΠΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ

Μία τῶν σπουδαιοτέρων ἀπολαύσεων τῶν ἡμερῶν μας, ἀλλοῦ περισσότερον, ἀλλοῦ ὀλιγώτερον, εἶνε καὶ τὸ κάπνισμα. Τὸ σιγαρέτο εἶναι τοῦ συρμοῦ καὶ εἰς τὰς κυρίας ἀκόμη τῆς Δύσεως. Εἰς τοὺς Ἀνατολικοὺς λαοὺς τὸ τσιμποῦκι. Καὶ τὰ δύο παίζουν ρόλον φοβερόν, καὶ κάμνει φρικτὴν ἐντύπωσιν εἰς τὰ χέρια γρηᾶς καντίνας.

Τὸ τσιμποῦκι διὰ τὸν Ἀσιανὸν δὲν εἶνε πολυτέλεια εἶναί τι ἀπαραίτητον. Τὸ εὑρίσκομεν εἰς τὰ λαμπρὰ παλάτια, ὅπου βυθίζονται οἱ πόδες εἰς τὸν βελούδινον τάπητα, τὸ εὑρίσκομεν καὶ εἰς τὴν χονδροειδῆ σκηνὴν τοῦ πτωχοῦ τῆς Ἀσίας, ἔστω καὶ ἂν ἡ συνήθης τροφή του εἶναι ξηραμένον ἵππου κρέας.

Εἰς τὸν Μεσαιῶνα ἀκόμη ὁ καπνὸς ἦτο εἰς τοὺς Ἀνατολικοὺς λαοὺς ἄγνωστος. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωάμεθ, εἰς τὸ κεφάλαιον «ἀπαγόρευσις μεθυσκουσῶν οὐσιῶν» μόνον εἰς τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ φυτὸν τοῦτο, ὄχι ὅμως καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν Τουρκικήν, Περσικὴν καὶ Ταταρικὴν φιλολογίαν οὐδαμοῦ γίνεται λόγος περὶ καπνοῦ ἢ καπνίσματος. Οἱ ποιηταί, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔρωτα, τὴν νεότητα, τὸν οἶνον, τὰ ἄνθη, τὴν μουσικήν, ψάλλουν μετὰ λυρισμοῦ, καὶ ἐκθειάζουν τὰς χάριτας, τὰ κάλλη μὲ πάθος, οὐδόλως ἀναφέρουν τί περὶ τῆς ρίζης τοῦ καπνοῦ, τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν ἤθελον ἀγνοεῖ ἐὰν ἦτό τι σύνηθες ἢ γνωστὸν εἰς τὰς φυλάς των. Σήμερον ἀπ' ἐναντίας ἡ Τουρκικὴ Αὐτοκρατορία εἶναι τὸ μέρος ὅπου ὁ καπνὸς καλλιεργεῖται ὡς χρησιμώτατον εἶδος ἐμπορίου καὶ ἀπ' ἐκεῖ διασκορπίζονται εἰς τὸν κόσμον αἱ ἄριστα ποιότητές του. Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν καὶ εἰς τὰς βορειοανατολικὰς τῆς Θεσσαλονίκης χώρας Γένιτζε καὶ Βαρδὰρ φύεται ὁ βασιλεὺς τῶν καπνῶν. Τὸ φυτὸν τοῦτο μὲ τὰ κιτρινομελαγχροινὰ φύλλα μένει πολλάκις μῆνας ὁλοκλήρους ξηραινόμενον εἰς τὴν γενέθλιον γῆν του, ἔπειτα τυλίσσεται ἐπιμελῶς εἰς δέματα, καὶ μένει πάλιν ἔτη κάποτε εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ καπνεμπόρου, μέχρις ὅτου παραδοθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον διὰ πώλησιν. Καὶ ὁ ἐν εἴδει μετάξης λεπτοκομμένος καπνὸς μεταβαίνει εἰς τὰ παλάτια ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καὶ ἐπισκέπτεται μεγαλοπρεπεῖς αἰθούσας καὶ ἀνώτατα τῆς Θέμιδος τεμένη ὅπου ἐν μέσῳ κυανοφαίων ἀρωματώδους καπνοῦ νεφῶν ἀποφασίζονται καὶ ἐκδίδονται αἱ σπουδαιότεραι τῶν ἀποφάσεων.

Τὸ τσιμποῦκι τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται ἀπὸ τοὺς κλώνους τοῦ μυθώδους γιασεμιοῦ, ἐκλέγεται μετ' ἐπιμελείας, καὶ τὸ ἄνω μέρος τὸ κρατούμενον εἰς τὸ στόμα κατασκευάζεται ἀπὸ διαφανὲς ἐπεξειργασμένον κεχριμπάρι. Ὑπάρ-

ΕΠΑΝΩΦΟΡΙ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

χουν ἀνώτεροι Ἀνατολῖται, οἱ ὁποῖοι διὰ τὴν διατήρησιν τῶν τσιμπουκιῶν ἔχουν τρεῖς ὑπηρέτας. Εἷς νὰ τὰ καθαρίζῃ, ὁ ἄλλος συνοδεύει τὸν κύριον εἰς τὰς ἐξόδους ὅπως τοῦ προσφέρῃ ἕτοιμον τὸ τσιμποῦκι καὶ ὁ τρίτος εἶνε ὁ φέρων αὐτὰ εἰς τὸν ἀπὸ πολύτιμον ὕφασμα σάκκον τὸν κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ εἰς τὸ πλάγιον τοῦ σώματος. Τοῦρκοι καὶ Ἄραβες μεταχειρίζονται πολὺ καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ τσιμποῦκι, σπανιότατα τὸν ναργιλέ.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Δύσιν ὁ καπνὸς εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους δὲν ἦτο τόσον διαδεδομένος, ἰδίως δὲ εἰς τὸ ὡραῖον φῦλον ἦτό τι παντελῶς ἄγνωστον καὶ οὐδαμῶς ἐπιθυμητόν. Οἱ καλλίμορφοι μὲ τὰ ἡρωϊκὰ σώματα ἱππόται τοῦ Μεσαιῶνος θὰ ἔτειναν ἄρά γε τὸ χέρι ἱπποτικῶς, ὅπως πατήσῃ ἕνα ἄβρὸν πόδι καὶ πηδήσῃ ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ θὰ ἐκρεμῶντο ἐπὶ τῶν βράχων ὅπως δρέψουν ἄνθη καὶ τὰ προσφέρουν εἰς ἐκείνην, ἥτις ἐξέφρασε διὰ τῶν ῥοδίνων χειλέων τὸν θαυμασμόν της δι' αὐτὰ ἂν ἔβλεπαν νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ ῥόδινα χείλη νέφη καπνοῦ καὶ ἂν ἠσθάνοντο τὴν ἀποφορὰν τὴν ὁποίαν ἀφίνει ὁ καπνός; ἀμφίβολον! Καὶ τὰ κιτρινισμένα δάκτυλα; Ἀλλὰ ἔχομεν τὴν ἀργυρᾶν τσιμπίδα! Λυπηρόν! Καὶ δυστυχῶς τὸ φαινόμενον γίνεται πολὺ σύνηθες.

(Κατὰ μετάφρασιν)

ΜΑΡΙΑ ΠΙΝΕΛΛΗ

ΘΕΑΤΡΟΝ

Αἱ ἐπιθεωρήσεις θριαμβεύουν. Τὰ Παναθήναια εὑρίσκονται εἰς τὴν εἰκοστήν πέμπτην των ἄνευ διακοπῆς παράστασιν καὶ ὁ Κινηματογράφος τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου εἰς τὴν δεκάτην

Ἄλλο πρωτότυπον ἐκτὸς τοῦ Κινηματογράφου δὲν εἴχαμεν κατὰ τὸ δεκαπενθήμερον αὐτό. Οὔτε εἶναι ἀνάγκη ἄλλων ἔργων μετὰ τοὺς θριάμβους τῶν ἐπιθεωρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐφέτος, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, εἶναι ἐπιτυχέστεραι ἀπὸ πέρυσι

Ὁ Κινηματογράφος ἐνεωτέρισεν εἰς πολλά, ἐντελῶς τοπικοῦ χρώματος, καὶ ἡ σάτυρά του εἶναι καὶ ἔξυπνη καὶ χαριτωμένη Ὁ κλύδωνας, ἡ Ἀθηναϊκὴ εὐθυμία τοῦ Μυράτ, ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη ὡς λοῦστρος μὲ παράρτημα εἶναι κομματάκια χαριτωμένα.

Καὶ μόνον οἱ Κινέζοι του ἦσαν ἀντιπαθητικοί Ὁ κ Παπαϊωάννου μάλιστα καθαρῶς ἀποκρουστικός. Ἐν γένει ὅμως ὁ ἐφετεινὸς Κινηματογράφος πολὺ πλέον ἐπιτυχημένος ἀπὸ τοὺς περασμένους, καὶ μὲ ἐλπίδας καθώς πηγαίνῃ νὰ ἔχῃ συνέχειαν ὅλης τῆς θερινῆς περιόδου.

Εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης, τὸ μόνον ποῦ ἔμεινε δι' ἄλλα ἔργα ἐκτὸς τῶν ἐπιθεωρήσεων ἐπανελήφθη ὁ «Πειρασμὸς» τοῦ κ. Ξενοπούλου. Πέρυσι ἀπουσίαζα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ δὲν εἶχα ἰδεῖ τὸν «Πειρασμόν». Μία κωμῳδία καὶ φάρσα μαζὴ πολὺ χαριτωμένη. Ὅλοι οἱ ρόλοι ψυχολογημένοι λαμπρὰ καὶ βαλμένοι εἰς τὴν θέσιν των ἔκτακτα. Ἡ Κυβέλη εἰς τὸν ρόλον τῆς ὑπηρετρίας-πειρασμοῦ τελεία. Παίζει μὲ μοναδικὸν entrain, μὲ φυσικότητα καὶ χάριν καὶ ἀφέλειαν θαυμασίαν. Ἀληθινὸ talent καὶ μελετημένη πάντοτε κατορθώνει νὰ ἐμψυχώνῃ καὶ ζωντανεύῃ καὶ ἐξευγενίζῃ τοὺς ρόλους της εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. Ἡ μικρὴ δουλίτσα τῶν δέκα ἓξ χρόνων, ποῦ ὑπῆρξεν ὡς τώρα τὸ βασανιστήριον ὅλων τῶν γυναικῶν, εἶναι τύπος συμπαθεστάτης τσαχπινούλας, ποῦ παίζει εἰς τὰ δάκτυλα κυρίους καὶ κυρίας ἀπὸ τὸν γέρω ἀρειοπαγίτην — τύπον ἀληθινὸτατον εἰς γεροντικὰς ἐρωτοτροπίας — ἕως τὸν φαντάρον ποῦ ξεπροβάλλει ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς κουζίνας και διεκδικεῖ τὴν σπανακόπηττα. Οἱ κύριοι ὅλων τῶν ἡλικιῶν ποῦ ἀναγνωρίζουν τοὺς ἑαυτούς των εἰς τὰ ἐρωτικὰ αὐτὰ γυμνάσια ξεκαρδίζονται ἀπὸ τὰ γέλοια καθὼς καὶ ἡ κυρίες, τὰ θύματα τῶν δουλικῶν τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Ὁ κ. Ξενόπουλος μὲ τὸν «Πειρασμὸν» του ἀπέδειξεν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ γράψῃ ἐλαφρὰ ἔργα μὲ ὅσην ἐπιτυχίαν γράφῃ καὶ σοβαρὰ καὶ ἡ κωμῳδία του εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὰς περισσοτέρας ξένας, ποῦ ἔχουν παιχθῇ ὡς τώρα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον.

Ὅλος ὁ θίασος, ἄλλως τε, παίζει λαμπρά. Βέβαια τὸ ἔργον ἔχει παιχθῆ πολλὲς φορὲς καὶ τὸ ξέρουν ὅλοι ἀπ' ἔξω, ἀλλ' εὑρίσκονται καὶ ὅλοι εἰς τοὺς ρόλους των καὶ παίζουν μὲ ἔκτακτο κέφι. Δὲν βλέπω λοιπὸν διατί ὁ «Πειρασμὸς» νὰ παιχθῆ διὰ τελευταίαν φοράν, ὡς ἀνήγγειλαν τὰ προχθεσινὰ προγράμματα καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν πιένα ποῦ εἶχε προχθές. Πρέπει νὰ συνειθίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐδῶ νὰ βλέπομεν ὄχι μόνον τὰς ἐπιθεωρήσεις, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλο ἔμμορφο καὶ ἐλαφρὸν ἔργον — ἀφοῦ τὰ ἐλαφρὰ ἀρέσουν, γιὰ πολὺν καιρὸν ἐπάνωεὶς τὴν σκηνήν.

Τὸ «Χερουβεὶμ» τοῦ κ. Ξενοπούλου ἀναβιβάζεται αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Ἀναμένεται δὲ μὲ πολλὴν ἀνυπομονησίαν ἀπὸ ὅσους τοὐλάχιστον ἐννοοῦν ὅτι τὸ θέατρον ἔχει καὶ ἄλλον προορισμὸν πλὴν τῶν ἐπιθεωρήσεων. Ἄλλως τε ὅλοι φανταζόμεθα καὶ περιμένομεν μίαν Κυβέλην Χερουβεὶμ μοναδικῆς τελειότητος.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἡ Βουλὴ ἐτελείωσε τὰς ἐργασίας της μὲ τὴν ψήφησιν τῶν Πανεπιστημιακῶν νομοσχεδίων καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1911

Κατὰ τὴν συνάδελφον Ἑστίαν ἡ διακόψασα τὰς ἐργασίας της Βουλὴ διήρκεσεν ἓξ μῆνας, κατώρθωσε δὲ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο νὰ ἐξελέγξῃ διπλὰς ἐκλογάς, νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ ψηφίσῃ 171 νομοσχέδια ἀπαραίτητα εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Συντάγματος κατάστασιν.

Ἀπὸ τοῦ 1866 οὐδεμία ἄλλη Βουλὴ εἰργάσθη τόσον, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης μέχρι σήμερον μόλις ἀναλογοῦν 55 νομοσχέδια εἰς ἑκάστην Σύνοδον. Βουλαὶ προσεγγίσασαι ὁτωσδήποτε τὴν σημερινὴν εἶνε ἡ τοῦ 1882 καὶ τοῦ 1907 μὲ 101 νομοσχέδια καὶ ἡ τοῦ 1882 μὲ 114. Πάντοτε ὅμως καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς σημερινῆς ἡ διαφορὰ εἶνε σημαντική.

Ἡ κολοσσιαία αὐτὴ ἐργασία ἔγινεν εἰς ἑκατὸν τριάντα ἑπτὰ συνεδριάσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὄχι ὀλίγαι παρετάθησαν μέχρι πρωΐας.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Διὰ τὴν συμπλήρωσιν μιᾶς εἰκοσιπεντετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» θὰ ἐκδοθῇ ἐφέτος ὡς ἀναμνηστικὸν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ τὸ *Ἡμερολόγιον τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν»*, τὸ ὁποῖον ἐξεδίδετο τακτικὰ κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν αὐτῆς. Εἰς τὸ ἡμερολόγιον αὐτὸ τὸ πανηγυρικὸν τοῦ 1912 θὰ δημοσιευθοῦν.

α΄. Αἱ γνῶμαι τῶν ἐπιφανεστέρων λογίων μας διὰ τὴν εἰκοσιπεντετῆ δρᾶσιν τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν».

β΄. Αἱ γνῶμαι ὅλων τῶν κυριῶν, αἱ ὁποῖαι παρηκολούθησαν τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» εἴτε καθ' ὅλην τὴν εἰκοσιπεντετῆ διάρκειαν τῆς ἐκδόσεώς της, εἴτε ἁπλῶς ἐπὶ μίαν χρονικὴν περίοδον αὐτῆς.

Μελέτη τῆς διευθυντρίας αὐτῆς.

α΄. ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνίδων κατὰ τὴν συμπληρουμένην εἰκοσιπεντετίαν.

β΄, ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἐφημερίδος αὐτῆς εἰς τὴν καθόλου πρόοδον τῶν Ἑλληνίδων.

γ΄. ἐπὶ τῶν ἐπιτευχθέντων παρ' αὐτῆς εἴτε δι' αὐτῆς, εἴτε μὲ τὴν συνεργασίαν της ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἐν γένει καὶ ἐπὶ τῆς προοδευτικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς γυναικείας ἐξελίξεως.

δ΄. ἐπὶ τῶν ἱδρυμάτων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν φεμινιστικὴν δρᾶσιν τῆς διευθυντρίας της.

ε΄. ἐπὶ τῶν νομοθετικῶν ὑπὲρ τῆς γυναικὸς μεταρρυθμίσεων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὰς ἐνεργείας της.

Τὸ ἡμερολόγιον τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» θὰ περιλαμβάνῃ μεταξὺ ἄλλων ὅλην φιλολογικὴν τῶν ἐκλεκτοτέρων συνεργατίδων καὶ συνεργατῶν της, τὰς εἰκόνας ὅλων τῶν Ἑλληνίδων, αἱ ὁποῖαι ὅπως δήποτε διεκρίθησαν εἰς τὴν κοινωνικήν, φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους κατὰ τὴν εἰκοσιπεντετίαν αὐτήν, καθὼς καὶ τὰς εἰκόνας τῶν διακριτεστέρων ἀνδρῶν τῆς εἰκοσιπεντετείας.

Ὡς συνήθως θὰ ἔχῃ καὶ τμῆμα καθαρῶς οἰκοκυρικὸν μὲ συνταγὰς μαγειρικῆς, μὲ συμβουλὰς καλλονῆς, ὑγιεινῆς καὶ οἰκ. οἰκονομίας.

Τὸ ἡμερολόγιον θὰ τιμᾶται δρ. 2 διὰ τὰς Ἀθήνας, δρ. 2,50 διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐγγράφουσα πέντε συνδρομητὰς ἢ συνδρομητρίας καὶ προαποστέλλουσα τὸ ἀντίτιμον θὰ λαμβάνῃ ἓν ἀντίτυπον δωρεάν.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ἐξακολουθοῦμεν τὰς ὁδηγίας τῶν ἐλαφρῶν καὶ δροσιστικῶν καλοκαιρινῶν φαγητῶν. Πατάτες βραστὲς ἢ ψημένες ὁλόκληρες εἰς τὸν φοῦρνον. Τῆς τρυπᾶτε ἀπὸ μίαν ἄκρην καὶ ἀφαιρεῖτε ἀπὸ μέσα ἀρκετὴν ψύχαν. Ἔχετε ἑτοιμάσει ἰδιαιτέρως αὐγὰ βραστά, ψιλοκομμένα, μαϊντανό, μία σαρδέλα καθαρισμένη καὶ ψηλοκομμένη καὶ ὀλίγο κρομμυδάκι ἂν σᾶς ἀρέσῃ, καθὼς καὶ ὀλίγη κάπαρι τουρσί. Τὰ κάμνετε ὅλα μαζὴ σαλάτα μὲ λαδόξειδο καὶ μὲ μουστάρδα καὶ ἀλατοπίπερο. Καὶ μὲ τὸ μῖγμα αὐτὸ γεμίζετε ἔμορφα τῆς πατάτες σας καὶ τῆς σκεπάζετε μὲ τὸ κομματάκι ποῦ ἐβγάλατε γιὰ νὰ τῆς ἀνοίξετε. Κάνετε ἕνα στρῶμα ἀπὸ καρδιὲς μαϊντανὸ εἰς τὴν σαλατέρα, τοποθετεῖτε τῆς πατάτες μέσα καὶ γύρω σερβίρετε φέτες ἀπὸ κρύο κρέας βραστὸ ἢ ψητό. Λέγονται καὶ πατάτες surprises διότι ἐκπλήττουν τοὺς τρώγοντας μὲ τὸ περιεχόμενον, ἐνῷ φαίνονται φυσικές.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον παραγομίζετε τῆς πατάτες μὲ κιμὰ ψημένο μὲ σάλτσα ντομάτα, μὲ μαϊντανὸ καὶ βούτυρο, ὁπόταν δίδωνται ὡς ζεστὸ πιάτο μὲ σάλτσα ντομάτα τοῦ βραστοῦ .

ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ ΠΟΥΡΕ. Βράζετε τῆς μελιτζάνες μὲ νερό, κομμένες εἰς δύω, ὥστε νὰ φύγῃ ὅλη ἡ πικρίλα των, τῆς καθαρίζετε ἀπὸ τὸ ἔξω φλοῦδι, καὶ ἀπὸ τὰ σπορία, ἂν ἔχουν, καὶ τῆς λυόνετε ὅπως ὅλα τὰ πουρέ. Ἔχετε μιὰ σάλτσα ντομάτα βραστοῦ μὲ ὀλίγη ζάχαρι, μαϊντανὸ ψιλοκομένο καὶ ὀλίγο σκόρδο καὶ ἀφοῦ περάσετε τὸ πουρέ σας μὲ ὀλίγο βούτυρο καὶ μυρίσῃ τὸ ἀνακατόνετε μὲ τὴν μισὴ σάλτσα. Μὲ τὴν ἄλλην μισὴν τὸ σκεπάζετε, ἀφοῦ τὸ δώσετε σχῆμα πυραμίδος μέσα εἰς τὸ πιάτο. Γύρω τὸ γαρνίρετε μὲ πιάσινες ἐλαίες καὶ μὲ κομμάτια πυκτὰ αὐγά. Τὸ ἴδιο γίνονται καὶ τὰ κολοκυθάκια. Ἀντὶ σάλτσας ντομάτα μὲ βούτυρο, τὰς σερβίρετε μὲ μαγονέζα εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως βάζετε τουρσὶ ψιλοκομμένα διάφορα, μουστάρδα καὶ ξοῦδι ὥστε νὰ γίνῃ τσουχτερή. Εἶναι πολὺ ὀρεκτικὴ σαλάτα.

ΑΥΓΑ ΝΤΟΜΑΤΕΣ. Ἀδειάζετε τόσο τῆς ντομάτες, ὥστε νὰ χωρῆ ἕνας κρόκος αὐγοῦ μέσα καὶ χύνετε τὸ ζουμὶ καὶ τοὺς σπόρους των. Ἑτοιμάζετε μία σάλτσα μὲ λαδόξειδο, μουστάρδα, ψιλοκομμένο μαϊντανὸ καὶ λίγη σαρδέλα τριμμένη καὶ μὲ τὴν σάλτσα αὐτὴν ἀλοίφετε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ντομάτας. Ἔχετε βράσει αὐγὰ πυκτά, χωρίζετε ἀπ' ἔξω τὸ

ἄσπρο εἰς δύω καὶ τὸ ἀφαιρεῖτε χωρὶς νὰ πειράξετε τὸν κρόκο. Τὸν βάζετε ὁλόκληρον μέσα εἰς τὸ κενὸν τῆς ντομάτας, τὸν σκεπάζετε μὲ ὀλίγην σάλτσα καὶ ἔπειτα μὲ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς ντομάτας, ὅπως τῆς ἀνοίξατε. Βάζετε εἰς μίαν πιατέλαν κυκλικῶς ἀνὰ μία ντομάτα ἔτσι παραγεμισμένη καὶ ἀνὰ μισὸ ἄσπρο αὐγοῦ, ὅπως τὰ χωρίζετε. Κέντρον φυσικὰ μιὰ ὁλόκληρη ντομάτα, στεφανωμένη μὲ κλαδάκια μαϊνταναοῦ, ἢ μὲ λεπτὰ κομματάκια ἀγγουριοῦ. Σερβίρετε χωριστὰ τὴν σάλτσα. Ὀρεκτικώτατον.

Γλῶσσα βραστὴ βιδελίσια κρύα κομμένη εἰς λεπτὲς φέτες, γύρω ἀπὸ τῆς σαλάτες ἢ τὰ πουρὲ αὐτὰ εἶναι εὐχάριστο πιάτο καὶ πολὺ ἐλαφρὸ διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν.

ΡΟΔΑΚΙΝΑ ΠΑΓΩΜΕΝΑ. Δὲν τὰ παστρεύετε, τὰ καθαρίζετε μόνο ἀφοῦ τὰ πλύνετε καλὰ τὰ ἀνοίγετε μὲ τρόπον ἀπὸ τὴν βάσιν καὶ βγάζετε τὸ κουκούτσι. Κατασκευάζετε ἕνα σιρόπι ἀπὸ μαρασκῖνο καὶ βύσσινο, ψιλοκομμένη κανέλλα καὶ γαρφαλα. Μὲ τὸ σιρόπι αὐτὸ γεμίζετε τὰ ροδάκινα, τα σκεπάζετε μὲ τὸ κομματάκι ποῦ ἐβγάλετε καὶ τὰ παγόνετε μέσα εἰς κομποστιέρα μὲ ἄφθονο πάγο. Τὰ σερβίρετε μὲ μπισκότα, μέσα εἰς πιατάκια καὶ τὰ συνωδεύετε μὲ τὸ σιρόπι ποῦ σᾶς ἔμεινε. Ἂν δὲν ἔχετε μαροσκῖνο, βάζετε ἁπλῶς κονιὰκ μὲ σιρόπι οἱουδήποτε γλυκοῦ, ἢ κρασὶ champágne frappé μὲ φράουλα γλυκό.

Τὸ ἴδιο κάμνετε καὶ τὸ καρποῦζι καὶ τό πεπόνι ἅμα τοῦ κάμετε μίαν τρύπαν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀπ' ἐκεῖ βγάλετε ὅλα τὰ κουκούτσια, τὰ ζουμιὰ καὶ τὰ ἄχρηστα πράγματα. Καὶ ἀντ' αὐτῶν βάλετε τὸ σιρόπι σας μὲ τὰ διάφορα μίγματα. Ἀλλὰ τότε δὲν τὸ παγόνετε μόνον ἀπ' ἔξω, ἀλλὰ βάζετε καὶ πάγον μέσα εἰς μικρὰ κομματάκια. Καὶ ζάχαριν ψιλὴν ὥστε νὰ τὴν αἰσθάνεσθε ὅταν τὸ τρώγετε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ φροῦτα αὐτὰ γίνονται εὐπεπτότερα καὶ ἐντελῶς ἀβλαβῆ.

Η ΕΓΧΩΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ἡ ἐγχωρία βιομηχανία Βεζανῆ καὶ Σελᾶ βαμβακερῶν, μαλλίνων καὶ μαλλοβαμβάκων ὑφασμάτων κάμνει τελευταίως θαύματα. Εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας εἴτε τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε τῶν ἐπαρχιῶν, ὅσαι προμηθεύονται διὰ χρῆσιν των Εὐρωπαϊκὰ ὑφάσματα, συνιστᾶται θερμῶς νὰ προμηθεύωνται ὅλα τὰ εἴδη ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων φορεμάτων ὡς καὶ ρουχισμοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ τὴν κάτωθι διεύθυνσιν τῶν γραφείων τοῦ ἐργοστασίου Βεζανῆ καὶ Σελᾶ, Στοὰ Πεσματζόγλου.

ΒΑΜΒΑΚΕΡΑ
ΜΑΛΟΒΑΜΒΑΚΑ
ΟΛΟΜΑΛΛΑ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΒΕΖΑΝΗ ΚΑΙ ΣΕΛΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ Στοὰ Πεσμαζόγλου. ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ὁδὸς Πατησίων (Παρὰ τὴν Ἀλυσσίδα)

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ ΝΕΣΤΛΕ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ
Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα καὶ φαρμακεμπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.
Κος ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ